

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านท่าข่อย พุทธศักราช ๒๕๖๔

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๓

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยฉบับนี้ เป็นเอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านท่าข่อย พุทธศักราช ๒๕๖๔ จัดทำเพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการจัดการเรียน การสอนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้ตรงตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยพิจารณาตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

- วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์
- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
- คุณภาพผู้เรียน
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
- โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- คำอธิบายรายวิชา
- โครงสร้างรายวิชา
- สื่อ/แหล่งเรียนรู้
- การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเกิดประโยชน์ต่อการจัด การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนต่อไป

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์	๑
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	๓
คุณภาพผู้เรียน	๓
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	๕
โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	๒๗
คำอธิบายรายวิชา.....	๒๘
โครงสร้างรายวิชา.....	๔๐
สื่อ/แหล่งเรียนรู้.....	๘๑
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	๘๒
อภิธานศัพท์.....	๙๒

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์

วิสัยทัศน์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง พัฒนาทักษะสื่อสารอย่างสมวัย เรียนรู้วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยที่ดีงาม สร้างเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่ให้เห็นถึงคุณค่าของภาษาไทย และการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาเพื่ออนุรักษ์ภาษาไทยอันเป็นสมบัติของชาติ

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนพร้อมทั้งพัฒนาการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย
๓. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการสื่อสารภายใต้มารยาทในการสื่อสารและคุณธรรม
๔. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาภาษาไทย
๕. ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าในการธำรงอนุรักษ์ภาษาไทย อันเป็นสมบัติของชาติ

เป้าประสงค์

๑. ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านและการเขียนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีตามความสามารถด้านการเรียนภาษาในระดับช่วงชั้น โดยสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักการเขียนและการใช้ภาษา มีทักษะการสื่อสารในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูดอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะภายใต้มารยาทในการสื่อสารและคุณธรรมอันดีงาม
๓. ผู้เรียนเห็นคุณค่าและตระหนักในการอนุรักษ์ภาษาไทย พร้อมทั้งใช้ภาษาในการพัฒนาตนเองและเป็นสื่อในการสร้างสัมพันธ์อันดีต่อผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การมีเหตุผล กตัญญูกตเวทีก การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น การรักและภูมิใจในความเป็นไทยและรักชาติท้องถิ่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๑. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

๒. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

๓. เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

๔. สกกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

๕. เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของ ท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมาย โดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำ ความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และ เห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

๒. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสกกดคำแต่งประโยคและ เขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพ ความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดง ความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

๓. พุดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูโฆษณาอย่างมี เหตุผล พุดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่าง ๆ อย่างชัดเจน พุดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพุดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพุด

๔. สกกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้ อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี ๑๑

๕. เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของ ท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ ๒. บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง และข้อความที่ประกอบด้วยคำพื้นฐาน คือคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่น้อยกว่า ๖๐๐ คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ - คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ
	๓. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ๔. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน ๕. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - นิทาน - เรื่องสั้นๆ - บทร้องเล่นและบทเพลง - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	๖. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๗. บอกความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องหมายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน - เครื่องหมายแสดงความปลอดภัยและแสดงอันตราย
	๘. มีมารยาท ในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการอ่าน เช่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ
ป.๒	<p>๑. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง</p> <p>๒. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป. ๑ ไม่น้อยกว่า ๘๐๐ คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ - คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการ์นต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะและสระที่ไม่ออกเสียง
	<p>๓. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p> <p>๔. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>๕. แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - นิทาน - เรื่องเล่าสั้น ๆ - บทเพลงและบทร้อยกรองง่ายๆ - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน
	๖. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๗. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ <ul style="list-style-type: none"> - การใช้สถานที่สาธารณะ - คำแนะนำการใช้เครื่องใช้ที่จำเป็นในบ้านและในโรงเรียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๘. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการอ่าน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่านอยู่
ป.๓	<p>๑. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว</p> <p>๒. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป.๒ ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ คำ รวมทั้งคำที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีตัวการ์นต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง - คำพ้อง - คำพิเศษอื่น ๆ เช่น คำที่ใช้ ท ฤ ฎ
	๓. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น
	<p>๔. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ</p> <p>๕. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าสั้นๆ - บทเพลงและบทร้อยกรอง - บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน
	๖. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๗. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ <ul style="list-style-type: none"> - คำแนะนำต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน - ประกาศ ป้ายโฆษณา และคำขวัญ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๘. อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ
	๙. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการอ่าน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่าน
ป.๔	๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำประสม - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน
	๒. อธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำประสม - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - ประโยคที่มีสำนวนเป็นคำพังเพย สุภาษิต ปริศนาคำทาย และเครื่องหมายวรรคตอน • การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
	๓. อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนด และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องสั้น ๆ
	๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - นิทานชาดก
	๕. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ	<ul style="list-style-type: none"> - บทความ - บทโฆษณา
	๖. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - สารคดีและบันเทิงคดี
	๗. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๘. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๕	<p>๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง</p> <p>๒. อธิบายความหมายของคำ ประโยค และข้อความที่เป็นการบรรยาย และการพรรณนา</p> <p>๓. อธิบายความหมายโดยนัย จากเรื่องทีอ่านอย่างหลากหลาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของ บทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการ์นต์ - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - ข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา - ข้อความที่มีความหมายโดยนัย • การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
	<p>๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่าน</p> <p>๕. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - วรรณคดีในบทเรียน - บทความ - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน
	<p>๖. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การใช้พจนานุกรม - การใช้วัสดุอุปกรณ์ - การอ่านฉลากยา - คู่มือและเอกสารของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับ นักเรียน - ข่าวสารทางราชการ
	<p>๗. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจ อย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	<p>๘. มีมารยาทในการอ่าน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ๒. อธิบายความหมายของคำ ประโยค และข้อความที่เป็นโวหาร	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของ บทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - วัน เดือน ปีแบบไทย - ข้อความที่เป็นโวหารต่าง ๆ - สำนวนเปรียบเทียบ • การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
	๓. อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องสั้น ๆ - นิทานและเพลงพื้นบ้าน - บทความ
	๕. อธิบายการนำความรู้และความคิด จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - พระบรมราชาบาท - สารคดี - เรื่องสั้น - งานเขียนประเภทโน้มน้าว - บทโฆษณา - ข่าว และเหตุการณ์สำคัญ • การอ่านเร็ว
	๖. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม <ul style="list-style-type: none"> - การใช้พจนานุกรม - การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคม - ข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน และการใช้ สถานที่สาธารณะในชุมชนและท้องถิ่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๗. อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ
	๘. อ่านหนังสือตามความสนใจ และอธิบายคุณค่าที่ได้รับ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๙. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	<ul style="list-style-type: none"> • การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	๒. เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ	<ul style="list-style-type: none"> • การเขียนสื่อสาร - คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - คำพื้นฐานในบทเรียน - คำคล้องจอง - ประโยคง่ายๆ
	๓. มีมารยาทในการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล
ป.๒	๑. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	<ul style="list-style-type: none"> • การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	๒. เขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับประสบการณ์	<ul style="list-style-type: none"> • การเขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับประสบการณ์
	๓. เขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ	<ul style="list-style-type: none"> • การเขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ
	๔. มีมารยาทในการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการเขียน เช่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล - ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย
ป.๓	๑. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	<ul style="list-style-type: none"> • การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียน ตัวอักษรไทย
	๒ เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน	<ul style="list-style-type: none"> • การเขียนบรรยายเกี่ยวกับลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่
	๓. เขียนบันทึกประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> • การเขียนบันทึกประจำวัน
	๔. เขียนจดหมายลาครู	<ul style="list-style-type: none"> • การเขียนจดหมายลาครู
	๕. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	<ul style="list-style-type: none"> • การเขียนเรื่องตามจินตนาการจากคำภาพและหัวข้อที่กำหนด
	๖. มีมารยาทในการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการเขียน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล - ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย
ป.๔	๑. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด	<ul style="list-style-type: none"> • การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	๒. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> • การเขียนสื่อสาร เช่น <ul style="list-style-type: none"> - คำขวัญ - คำแนะนำ
	๓. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน	<ul style="list-style-type: none"> • การนำแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดไปพัฒนางานเขียน
	๔. เขียนย่อความจากเรื่องสั้นๆ	<ul style="list-style-type: none"> • การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่าง ๆ ประกาศ จดหมาย คำสอน
	๕. เขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา	<ul style="list-style-type: none"> • การเขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๖. เขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า	• การเขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
	๗. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	• การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
	๘. มีมารยาทในการเขียน	• มารยาทในการเขียน
ป.๕	๑. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด	• การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	๒. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม	• การเขียนสื่อสาร เช่น - คำขวัญ - คำอวยพร - คำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน
	๓. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน	• การนำแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดไปพัฒนางานเขียน
	๔. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	• การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่าง ๆ ประกาศ แจ้งความ แถลงการณ์ จดหมาย คำสอน โอวาท คำปราศรัย
	๕. เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ	• การเขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ
	๖. เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นได้ตรงตามเจตนา	• การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
	๗. กรอกรูปแบบรายการต่าง ๆ	• การกรอกรูปแบบรายการ - ใบฝากเงินและใบถอนเงิน - ธนาณัติ - แบบฝากส่งพัสดุไปรษณีย์ภัณฑ์
	๘. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	• การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
	๙. มีมารยาทในการเขียน	• มารยาทในการเขียน
ป.๖	๑. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด	• การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	๒. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม	• การเขียนสื่อสาร เช่น - คำขวัญ - คำอวยพร - ประกาศ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๓. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน	• การเขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิด
	๔. เขียนเรียงความ	• การเขียนเรียงความ
	๕. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	• การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่าง ๆ ประกาศ แจ้งความ แถลงการณ์ จดหมาย คำสอน โอวาท คำปราศรัย สุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง
	๖. เขียนจดหมายส่วนตัว	• การเขียนจดหมายส่วนตัว - จดหมายขอโทษ - จดหมายแสดงความขอบคุณ - จดหมายแสดงความเห็นใจ - จดหมายแสดงความยินดี
	๗. กรอกแบบรายการต่าง ๆ	• การกรอกแบบรายการ - แบบคำร้องต่าง ๆ - ใบสมัครศึกษาต่อ - แบบฝากส่งพัสดุและไปรษณีย์ภัณฑ์
	๘. เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์	• การเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์
	๙. มีมารยาทในการเขียน	• มารยาทในการเขียน

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึก
ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. ฟังคำแนะนำ คำสั่งง่าย ๆ และปฏิบัติตาม	<ul style="list-style-type: none"> • การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ คำสั่งง่าย ๆ
	๒. ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง ๓. พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก จากเรื่องที่ฟังและดู	<ul style="list-style-type: none"> • การจับใจความและพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าและสารคดีสำหรับเด็ก - นิทาน - การ์ตูน - เรื่องขบขัน
	๔. พูดสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> • การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การแนะนำตนเอง - การขอความช่วยเหลือ - การกล่าวคำขอบคุณ - การกล่าวคำขอโทษ
	๕. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการฟัง เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด - ไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ฟัง - ไม่ควรนำอาหารหรือเครื่องดื่มไปรับประทาน ขณะที่ฟัง - ให้เกียรติผู้พูดด้วยการปรบมือ - ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ฟัง • มารยาทในการดู เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจดู - ไม่ส่งเสียงดังหรือแสดงอาการรบกวนสมาธิของผู้อื่น • มารยาทในการพูด เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล - ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด
ป.๒	๑. ฟังคำแนะนำ คำสั่งที่ซับซ้อน และปฏิบัติตาม	<ul style="list-style-type: none"> • การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ คำสั่งที่ซับซ้อน
	๒. เล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้ และความบันเทิง ๓. บอกระเบียบสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ๔. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู	<ul style="list-style-type: none"> • การจับใจความและพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้ และความบันเทิง เช่น - เรื่องเล่าและสารคดีสำหรับเด็ก - นิทาน การ์ตูน และเรื่องขบขัน
	๕. พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก จากเรื่องที่ฟังและดู	<ul style="list-style-type: none"> - รายการสำหรับเด็ก - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - เพลง
	๖. พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> • การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น - การแนะนำตนเอง - การขอความช่วยเหลือ - การกล่าวคำขอบคุณ - การกล่าวคำขอโทษ - การพูดขอเรื่องในโอกาสต่าง ๆ - การเล่าประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน
	๗. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการฟัง เช่น - ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด - ไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ฟัง - ไม่ควรรนำอาหารหรือเครื่องดื่มไปรับประทาน ขณะฟัง - ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ฟัง • มารยาทในการดู เช่น - ตั้งใจดู - ไม่ส่งเสียงดังหรือแสดงอาการรบกวนสมาธิ ของผู้อื่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการพูด เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ - ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล - ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด - ไม่พูดล้อเลียนให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเสียหาย
ป.๓	<p>๑. เล่ารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง</p> <p>๒. บอกสาระสำคัญจากการฟังและการดู</p> <p>๓. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู</p> <p>๔. พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การจับใจความและพูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าและสารคดีสำหรับเด็ก - นิทาน การ์ตูน เรื่องขบขัน - รายการสำหรับเด็ก - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน - เพลง
	๕. พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> • การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การแนะนำตนเอง - การแนะนำสถานที่ในโรงเรียนและในชุมชน - การแนะนำ/เชิญชวนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในด้านต่าง ๆ เช่น การรักษาความสะอาดของร่างกาย - การเล่าประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน - การพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น การพูดขอร้อง การพูดทักทาย การกล่าวขอบคุณและขอโทษ การพูดปฏิเสธ และการพูดชักถาม
	๖. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการฟัง เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด - ไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ฟัง - ไม่ควรรนำอาหารหรือเครื่องดื่ม ไปรับประทานขณะที่ฟัง - ไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม เช่น โห่ ฮา หาว

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - ให้เกียรติผู้พูดด้วยการปรบมือ - ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ฟัง <ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการดู เช่น - ตั้งใจดู - ไม่ส่งเสียงดังหรือแสดงอาการรบกวนสมาธิของผู้อื่น <ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการพูด เช่น - ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ - ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล - ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด - ไม่พูดล้อเลียนให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเสียหาย
ป.๔	<p>๑. จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู</p> <p>๒. พุดสรุปความจากการฟังและดู</p> <p>๓. พุดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู</p> <p>๔. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู ในชีวิตประจำวัน • การจับใจความ และการพุดแสดงความรู้ ความคิดในเรื่องที่ฟังและดู จากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่า - บทความสั้นๆ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - โฆษณา - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ - เรื่องราวจากบทเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	๕. รายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	<ul style="list-style-type: none"> • การรายงาน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การพุดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน - การพุดลำดับเหตุการณ์
	๖. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการฟัง การดู และการพุด
ป.๕	๑. พุดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู	<ul style="list-style-type: none"> • การจับใจความ และการพุดแสดงความรู้ ความคิดในเรื่องที่ฟังและดู จากสื่อต่าง ๆ เช่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๒. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล จากเรื่องที่ฟังและดู ๓. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟัง และดูอย่างมีเหตุผล	- เรื่องเล่า - บทความ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - โฆษณา - สื่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ • การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟัง และดูในชีวิตประจำวัน
	๔. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษา ค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	• การรายงาน เช่น - การพุดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน - การพุดลำดับเหตุการณ์
	๕. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด	• มารยาทในการฟัง การดู และการพุด
ป.๖	๑. พุดแสดงความรู้ ความเข้าใจจุดประสงค์ ของเรื่องที่ฟังและดู ๒. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล จากเรื่องที่ฟังและดู	• การพุดแสดงความรู้ ความเข้าใจในจุดประสงค์ ของเรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ - สื่อสิ่งพิมพ์ - สื่ออิเล็กทรอนิกส์
	๓. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟัง และดูสื่อโฆษณามีเหตุผล	• การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู สื่อโฆษณา
	๔. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษา ค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	• การรายงาน เช่น - การพุดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน - การพุดลำดับเหตุการณ์
	๕. พุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล และน่าเชื่อถือ	• การพุดโน้มน้าวในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น - การเลือกตั้งกรรมการนักเรียน - การรณรงค์ด้านต่าง ๆ - การโต้วาที
	๖. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด	• มารยาทในการฟัง การดู และการพุด

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย	<ul style="list-style-type: none"> • พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ • เลขไทย
	๒. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	<ul style="list-style-type: none"> • การสะกดคำ การแจกลูก และการอ่าน เป็นคำ • มาตรฐานตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา • การผันคำ • ความหมายของคำ
	๓. เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • การแต่งประโยค
	๔. ต่อคำคล้องจองง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • คำคล้องจอง
ป.๒	๑. บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย	<ul style="list-style-type: none"> • พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ • เลขไทย
	๒. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	<ul style="list-style-type: none"> • การสะกดคำ การแจกลูก และการอ่าน เป็นคำ • มาตรฐานตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา • การผันอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ • คำที่มีตัวการันต์ • คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ • คำที่มีอักษรนำ • คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน • คำที่มี รร • ความหมายของคำ
	๓. เรียบเรียงคำเป็นประโยคได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> • การแต่งประโยค • การเรียบเรียงประโยคเป็นข้อความสั้นๆ
	๔. บอกลักษณะคำคล้องจอง	<ul style="list-style-type: none"> • คำคล้องจอง
	๕. เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ	<ul style="list-style-type: none"> • ภาษาไทยมาตรฐาน • ภาษาถิ่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	<ul style="list-style-type: none"> • การสะกดคำ การแจกลูก และการอ่าน เป็นคำ • มาตรฐานตัวสะกดที่ตรงตามมาตรา และไม่ตรงตามมาตรา
		<ul style="list-style-type: none"> • การผันอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ • คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ • คำที่มีอักษรนำ • คำที่ประวิสรรชนีย์ และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ • คำที่มี ฤ ฎ • คำที่ใช้ บัน บรร • คำที่ใช้ รร • คำที่มีตัวการ์นต์ • ความหมายของคำ
	๓. ระบุนิตและหน้าที่ของคำในประโยค	<ul style="list-style-type: none"> • ชนิดของคำ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - คำนาม - คำสรรพนาม - คำกริยา
	๔. ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ	<ul style="list-style-type: none"> • การใช้พจนานุกรม
	๕. แต่งประโยคง่ายๆ	<ul style="list-style-type: none"> • การแต่งประโยคเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ประโยคบอกเล่า - ประโยคปฏิเสธ - ประโยคคำถาม - ประโยคขอร้อง - ประโยคคำสั่ง
	๖. แต่งคำคล้องจองและคำขวัญ	<ul style="list-style-type: none"> • คำคล้องจอง • คำขวัญ
	๗. เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ	<ul style="list-style-type: none"> • ภาษาไทยมาตรฐาน • ภาษาถิ่น
ป.๔	๑. สะกดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> • คำในแม่ ก กา • มาตรฐานตัวสะกด • การผันอักษร

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> • คำเป็นคำตาย • คำพ้อง
	๒. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	<ul style="list-style-type: none"> • ชนิดของคำ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - คำนาม - คำสรรพนาม - คำกริยา - คำวิเศษณ์
	๓ ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ	<ul style="list-style-type: none"> • การใช้พจนานุกรม
	๔. แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา	<ul style="list-style-type: none"> • ประโยคสามัญ - ส่วนประกอบของประโยค - ประโยค ๒ ส่วน - ประโยค ๓ ส่วน
	๕. แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ	<ul style="list-style-type: none"> • กลอนสี่ • คำขวัญ
	๖. บอกความหมายของสำนวน	<ul style="list-style-type: none"> • สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต
	๗. เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่นได้	<ul style="list-style-type: none"> • ภาษาไทยมาตรฐาน • ภาษาถิ่น
ป.๕	๑. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	<ul style="list-style-type: none"> • ชนิดของคำ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - คำบุพบท - คำสันธาน - คำอุทาน
	๒. จำแนกส่วนประกอบของประโยค	<ul style="list-style-type: none"> • ประโยคและส่วนประกอบของประโยค
	๓. เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> • ภาษาไทยมาตรฐาน • ภาษาถิ่น
	๔. ใช้คำราชาศัพท์	<ul style="list-style-type: none"> • คำราชาศัพท์
	๕. บอกคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย	<ul style="list-style-type: none"> • คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
	๖. แต่งบทร้อยกรอง	<ul style="list-style-type: none"> • กภาพยยานี ๑๑
	๗. ใช้สำนวนได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> • สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต
ป.๖	๑. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	<ul style="list-style-type: none"> • ชนิดของคำ <ul style="list-style-type: none"> - คำนาม - คำสรรพนาม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - คำกริยา - คำวิเศษณ์ - คำบุพบท - คำเชื่อม - คำอุทาน
	๒. ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล	<ul style="list-style-type: none"> • คำราชาศัพท์ • ระดับภาษา • ภาษาถิ่น
	๓. รวบรวมและบอกความหมายของคำ ภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	<ul style="list-style-type: none"> • คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
	๔. ระบุลักษณะของประโยค	<ul style="list-style-type: none"> • กลุ่มคำหรือวลี • ประโยคสามัญ • ประโยครวม • ประโยคซ้อน
	๕. แต่งบทร้อยกรอง	<ul style="list-style-type: none"> • กลอนสุภาพ
	๖. วิเคราะห์และเปรียบเทียบสำนวน ที่เป็นคำพังเพย และสุภาษิต	<ul style="list-style-type: none"> • สำนวนที่เป็นคำพังเพย และสุภาษิต

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> • วรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก เช่น <ul style="list-style-type: none"> - นิทาน - เรื่องสั้นง่าย ๆ - ปริศนาคำทาย - บทร้องเล่น - บทอาขยาน - บทร้อยกรอง - วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน
	๒. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองตามความสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> • บทอาขยานและบทร้อยกรอง - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
ป.๒	๑. ระบุงข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือ การฟังวรรณกรรมสำหรับเด็ก เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> • วรรณกรรมร้อยแก้ว ร้อยกรองสำหรับเด็ก <ul style="list-style-type: none"> - นิทาน - เรื่องสั้นง่าย ๆ - ปริศนาคำทาย - บทอาขยาน - บทร้อยกรอง - วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน
	๒. ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในห้องเรียน	<ul style="list-style-type: none"> • บทร้องเล่นที่มีคุณค่า - บทร้องเล่นในห้องเรียน - บทร้องเล่นในการละเล่นของเด็กไทย
	๓. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> • บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
ป.๓	๑. ระบุงข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> • วรรณคดี วรรณกรรม และเพลงพื้นบ้าน - นิทานหรือเรื่องในห้องเรียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๒. รู้จักเพลงพื้นบ้านและเพลงกล่อมเด็ก เพื่อปลูกฝังความชื่นชมวัฒนธรรมท้องถิ่น ๓. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องสั้นง่ายๆ ปริศนาคำทาย - บทร้อยกรอง - เพลงพื้นบ้าน - เพลงกล่อมเด็ก - วรรณกรรมและวรรณคดีในบทเรียน และตามความสนใจ
	๔. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและ บทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> • บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
ป.๔	๑. ระบุงู้อคิดจากนิทานพื้นบ้าน หรือนิทานคติธรรม ๒. อธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง	<ul style="list-style-type: none"> • วรรณคดีและวรรณกรรม เช่น - นิทานพื้นบ้าน - นิทานคติธรรม - เพลงพื้นบ้าน - วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน และตามความสนใจ
	๓. ร้องเพลงพื้นบ้าน	• เพลงพื้นบ้าน
	๔. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> • บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
ป.๕	๑. สรุปเรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน ๒. ระบุงู้อความรู้และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริง ๓. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม	<ul style="list-style-type: none"> • วรรณคดีและวรรณกรรม เช่น - นิทานพื้นบ้าน - นิทานคติธรรม - เพลงพื้นบ้าน - วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน และตามความสนใจ
	๔. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> • บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
ป.๖	๑. แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • วรรณคดีและวรรณกรรม เช่น - นิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและท้องถิ่นอื่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๒. เล่นนิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเอง และนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น ๓. อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และ วรรณกรรมที่อ่านและนำไป ประยุกต์ใช้ ในชีวิตจริง	<ul style="list-style-type: none"> - นิทานคติธรรม - เพลงพื้นบ้าน - วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน และตามความสนใจ
	๔. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่า ตามความสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> • บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

รายวิชาพื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ท ๑๑๑๐๑	ภาษาไทย ๑	๒๐๐ ชั่วโมง	๕ ชั่วโมง/สัปดาห์
---------	-----------	-------------	-------------------

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ท ๑๒๑๐๑	ภาษาไทย ๒	๒๐๐ ชั่วโมง	๕ ชั่วโมง/สัปดาห์
---------	-----------	-------------	-------------------

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ท ๑๓๑๐๑	ภาษาไทย ๓	๒๐๐ ชั่วโมง	๕ ชั่วโมง/สัปดาห์
---------	-----------	-------------	-------------------

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ท ๑๔๑๐๑	ภาษาไทย ๔	๑๖๐ ชั่วโมง	๔ ชั่วโมง/สัปดาห์
---------	-----------	-------------	-------------------

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ท ๑๕๑๐๑	ภาษาไทย ๕	๑๖๐ ชั่วโมง	๔ ชั่วโมง/สัปดาห์
---------	-----------	-------------	-------------------

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ท ๑๖๑๐๑	ภาษาไทย ๖	๑๖๐ ชั่วโมง	๔ ชั่วโมง/สัปดาห์
---------	-----------	-------------	-------------------

คำอธิบายรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๑๑๐๑ ภาษาไทย ๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ บอกความหมายของคำและข้อความ ตอบคำถาม เล่าเรื่องย่อ คาดคะเนเหตุการณ์ เลือกรอ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอ นำเสนอเรื่องที่อ่าน บอกความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน มีมารยาทในการอ่าน ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ มีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะในการฟัง ฟังคำแนะนำ คำสั่งง่ายๆและปฏิบัติตาม ตอบคำถาม เล่าเรื่อง พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์ เน้นมารยาทในการฟัง การดูและการพูด

ฝึกทักษะการเขียนพยางค์ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่ายๆ ต่อคำคล้องจองง่ายๆ

บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก ฝึกท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองตามความสนใจ โดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิด การฝึกปฏิบัติ อธิบาย บันทึก การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทย และตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔, ป.๑/๕, ป.๑/๖, ป.๑/๗, ป.๑/๘

ท ๒.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓

ท ๓.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔, ป.๑/๕

ท ๔.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔

ท ๕.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒

รวม ๕ มาตรฐาน ๒๒ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๒๑๐๑ ภาษาไทย ๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถาม ตอบคำถาม ระบุใจความสำคัญและรายละเอียด แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์ เลือกอ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน อ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ มีมารยาทในการอ่าน

ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องสั้น ๆ ตามจินตนาการ มีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะการฟัง ฟังคำแนะนำ คำสั่งที่ซับซ้อนและปฏิบัติตาม เล่าเรื่อง บอกสาระสำคัญของเรื่อง ตั้งคำถาม ตอบคำถาม พูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด

ฝึกทักษะการเขียนพยานุชณะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ เรียบเรียงคำเป็นประโยคได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสาร บอกลักษณะคำคล้องจอง เลือกใช้ภาษาไทย มาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ฝึกจับใจความสำคัญจากเรื่อง ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็ก เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ โดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสื่อความ กระบวนการแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติ อธิบาย บันทึก การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทย และตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕, ป.๒/๖, ป.๒/๗, ป.๒/๘

ท ๒.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔

ท ๓.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕ ป.๒/๖, ป.๒/๗

ท ๔.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓, ป.๒/๔, ป.๒/๕

ท ๕.๑ ป.๒/๑, ป.๒/๒, ป.๒/๓

รวม ๕ มาตรฐาน ๒๗ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๓๑๐๑ ภาษาไทย ๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกอ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถาม ตอบคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เลือกอ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน อ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพแผนที่ และแผนภูมิ มีมารยาทในการอ่าน

ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย เขียนบันทึกประจำวัน เขียนเรื่องตามจินตนาการ มีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะการฟัง การดูและการพูด เล่ารายละเอียด บอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม พูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด

ฝึกเขียนตามหลักการเขียน เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ ระบุชนิด หน้าที่ของคำ ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ แต่งคำคล้องจองและคำขวัญ เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรม เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก เพื่อปลูกฝังความชื่นชมวัฒนธรรมท้องถิ่น แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ โดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสื่อความ กระบวนการแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติ อธิบาย บันทึก การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทย และตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔, ป.๓/๕, ป.๓/๖, ป.๓/๗, ป.๓/๘, ป.๓/๙

ท ๒.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔, ป.๓/๕, ป.๓/๖

ท ๓.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔, ป.๓/๕, ป.๓/๖

ท ๔.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔, ป.๓/๕, ป.๓/๖

ท ๕.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒, ป.๓/๓, ป.๓/๔

รวม ๕ มาตรฐาน ๓๑ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๔๑๐๑ ภาษาไทย ๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อธิบายความหมายของคำ ประโยคและสำนวนจากเรื่องที่อ่าน อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เลือกอ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน มีมารยาทในการอ่าน ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจนและเหมาะสม เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน เขียนย่อความจากเรื่องสั้น ๆ เขียนจดหมายถึงเพื่อนและมารดา เขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนเรื่องตามจินตนาการ มีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะการฟัง การดูและการพูด จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเรื่องที่ฟังและดู พุดสรุปจากการฟังและดู พุดแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดูและการสนทนา มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด ฝึกเขียนตามหลักการเขียน เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่าง ๆ ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ บอกความหมายของสำนวน เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้

ระบุข้อคิดจากนิทานพื้นบ้านหรือนิทานคติธรรมอธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงร้องเพลงพื้นบ้านท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ โดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์และสรุปความ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการสื่อความ กระบวนการแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติ อธิบาย บันทึก การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูดพุดแสดงความคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทยและตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้วิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖, ป.๔/๗, ป.๔/๘

ท ๒.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖, ป.๔/๗, ป.๔/๘

ท ๓.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖

ท ๔.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖, ป.๔/๗

ท ๕.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔

รวม ๕ มาตรฐาน ๓๓ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๕๑๐๑ ภาษาไทย ๕

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็น การบรรยายและการพรรณนา อธิบายความหมายโดยนัย แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตาม เลือกอ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจ มีมารยาทในการอ่าน

ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสื่อสาร เขียนแผนภาพ โครงเรื่อง แผนภาพความคิด เขียนย่อความ เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ เขียนแสดงความรู้สึกรักและความคิดเห็น กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนเรื่องตามจินตนาการ มีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึก ตั้งคำถาม ตอบคำถาม วิเคราะห์ความ พุดรายงาน มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด

ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค จำแนกส่วนประกอบของประโยค เปรียบเทียบภาษาไทย มาตรฐานและภาษาถิ่น ใช้คำราชาศัพท์ บอกคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย แต่งบท ร้อยกรอง ใช้สำนวนได้ถูกต้อง

สรุปเรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน ระบุนิยาม ข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและ บทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ โดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหา ความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์และสรุปความ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการสื่อความ กระบวนการแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติ อธิบาย บันทึก การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของ การอนุรักษ์ภาษาไทย และตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้วิธีการของเศรษฐกิจ พอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๖, ป.๕/๗, ป.๕/๘

ท ๒.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๖, ป.๕/๗, ป.๕/๘, ป.๕/๙

ท ๓.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕

ท ๔.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๖, ป.๕/๗

ท ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔

รวม ๕ มาตรฐาน ๓๓ ตัวชี้วัด

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๖๑๐๑ ภาษาไทย ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลาย แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิและกราฟ เลือกอ่านหนังสือตามความสนใจและอธิบายคุณค่าที่ได้รับ มีมารยาทในการอ่าน

ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ เขียนย่อความจากเรื่องอ่าน เขียนจดส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ มีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟัง และดู ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูสื่อโฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดูและการสนทนา พูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด

ฝึกวิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล รวบรวมและบอกความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย ระบุลักษณะของประโยค แต่งบทร้อยกรอง วิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

ฝึกแสดงความคิดเห็นจากรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อย โดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์ และสรุปความ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการสื่อความ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสังเกต กระบวนการแยกข้อเท็จจริง กระบวนการค้นคว้า กระบวนการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร กระบวนการใช้ทักษะทางภาษา การฝึกปฏิบัติ อธิบาย บันทึกลง การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดงความคิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทย และตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยใช้วิธีการของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖, ป.๖/๗, ป.๖/๘,
ป.๖/๙

ท ๒.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖, ป.๖/๗, ป.๖/๘,
ป.๖/๙

ท ๓.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖

ท ๔.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖

ท ๕.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔

รวม ๕ มาตรฐาน ๓๔ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๑๑๐๑ ภาษาไทย ๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	หลักภาษาไทย เตรียมพร้อม	ท ๔.๑ ป. ๑/๑	ตัวอักษรเป็นเครื่องหมายที่ใช้แทนเสียง ตัวอักษรไทยมีพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย ซึ่งพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ใช้ประสมคำ ให้มีความหมาย	๕	๒
๒	สระ -า	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -า ออกเสียง อา เป็นสระเสียงยาว เขียนไว้ข้างหลังพยัญชนะต้น คำที่ใช้ สื่อสารในชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสม ด้วยสระ -า	๕	๒
๓	สระ -ิ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	คำสระ -ิ ออกเสียง อี เป็นสระเสียงยาว เขียนไว้ข้างบนพยัญชนะต้น คำที่ใช้ สื่อสารในชีวิตประจำวันมีคำที่ประสม ด้วยสระ -ิ	๕	๒
๔	สระ -ู	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -ู ออกเสียง อุ เป็นสระเสียงยาว เขียนไว้ข้างล่างพยัญชนะต้น คำที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสมด้วย สระ -ู	๔	๒
๕	สระ -เ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -เ ออกเสียง เอ เป็นสระเสียงยาว เขียนไว้ข้างหน้าพยัญชนะต้น คำที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสมด้วยสระ -เ	๕	๒
๖	สระ -แ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -แ ออกเสียง แอ เป็นสระเสียงยาว เขียนไว้ข้างหน้าพยัญชนะต้น คำที่ใช้ใน ชีวิตประจำวันมีคำที่ประสมด้วยสระ -แ	๕	๒
๗	สระ -โ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -โ ออกเสียง โอ เป็นสระเสียงยาว เขียนไว้ข้างหน้าพยัญชนะต้น คำที่ใช้ใน ชีวิตประจำวันมีคำที่ประสมด้วยสระ -โ	๕	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๘	สระ -อ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -อ ออกเสียง ออ เป็นสระเสียงยาว เขียนไว้ข้างหลังพยัญชนะต้น คำที่ใช้ใน ชีวิตประจำวันมีคำที่ประสมด้วยสระ -อ	๕	๒
๙	สระ -ุ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -ุ ออกเสียง อู เป็นสระเสียงสั้น เขียนไว้ข้างล่างพยัญชนะต้น คำที่ใช้ใน ชีวิตประจำวันมีคำที่ประสมด้วย สระ -ุ	๕	๒
๑๐	สระ -ี	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -ี ออกเสียง อี เป็นสระเสียงสั้น เขียนไว้ข้างบนพยัญชนะต้น คำที่ใช้ใน ชีวิตประจำวันมีคำที่ประสมด้วยสระ -ี	๕	๒
๑๑	สระ -ึ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -ึ ออกเสียง อึ เป็นสระเสียงสั้น เขียนไว้ข้างบนพยัญชนะต้น คำที่ใช้ใน ชีวิตประจำวันมีคำที่ประสมด้วยสระ -ึ	๔	๒
๑๒	สระ -ไ- ไม้ มลาย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -ไ- ออกเสียง ไอ ซึ่งมีเสียงเหมือน เสียง อะ ที่มี ย สะกด เป็นสระเสียงสั้น เขียนไว้ข้างหน้าพยัญชนะต้น คำที่ใช้ใน ชีวิตประจำวันมีคำที่ประสมด้วยสระ -ไ-	๔	๒
๑๓	สระ -ไ- ไม้ ม้วน	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -ไ- ออกเสียงเหมือน สระ -ไ- เป็นสระเสียงสั้น เขียนไว้ข้างหน้า พยัญชนะต้น คำที่ประสมด้วยสระ -ไ- ที่ใช้ในชีวิตประจำวันมี ๒๐ คำ	๔	๒
๑๔	สระ -เ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -เ ออกเสียง อือ เป็นสระเสียงยาว เขียนไว้ข้างบนพยัญชนะต้น คำที่ประสม ด้วยเสียง อือ แต่ไม่มีตัวสะกด จะใช้รูป -เ อ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสมด้วยสระ -เ และ -เ อ	๔	๒
๑๕	สระ -ำ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -ำ ออกเสียง อำ ซึ่งมีเสียง เหมือนเสียง อะ ที่มี ม สะกด เป็นสระ เสียงสั้น คำที่ใช้ในชีวิตประจำวันมีคำที่ ประสมด้วยสระ -ำ	๔	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๖	สระ เ-า	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ เ-า ออกเสียง เอา ซึ่งมีเสียง เหมือนเสียง อะ ที่มี ว สะกด เป็นสระ เสียงสั้น เขียน เ- ไว้ข้างหน้าพยัญชนะ ต้น และเขียน -า ไว้ข้างหลังพยัญชนะ ต้น คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มี คำที่ประสมด้วยสระ เ-า	๔	๒
๑๗	สระ เ-ีย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ เ-ีย ออกเสียง เอีย เป็นสระเสียงยาว เขียน เ- ไว้ข้างหน้า พยัญชนะต้น เขียน -ีย ไว้ข้างบน พยัญชนะต้น และเขียน -ย ไว้ข้างหลัง พยัญชนะต้น คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสมด้วยสระ เ-ีย	๔	๒
๑๘	สระ เ-ือ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ เ-ือ ออกเสียง เอือ เป็นสระเสียงยาว เขียน เ- ไว้ข้างหน้า พยัญชนะต้น เขียน -ือ ไว้ข้างบน พยัญชนะต้น และเขียน -อ ไว้ข้างหลัง พยัญชนะต้น คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสมด้วยสระ เ-ือ	๔	๒
๑๙	สระ -ัว	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -ัว ออกเสียง อัว เป็นสระเสียงยาว เขียน -ัว ไว้ข้างบนพยัญชนะต้น และเขียน -ว ไว้ข้างหลังพยัญชนะต้น คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสม ด้วยสระ -ัว	๔	๒
๒๐	สระ -ะ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ -ะ ออกเสียง อะ เป็นสระเสียงสั้น เขียนไว้ข้างหลังพยัญชนะต้น คำที่ประสมด้วยเสียง อะ ถ้ามีตัวสะกด จะใช้รูป -ั เขียนไว้ข้างบนพยัญชนะต้น คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสม ด้วยสระ -ะ และ -ั	๕	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๒๑	สระ เ - ะ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ เ-ะ ออกเสียง เอะ เป็นสระเสียงสั้น เขียน เ- ไว้ข้างหน้าพยัญชนะต้น และเขียน - ะ ไว้ข้างหลังพยัญชนะต้น คำที่ประสมด้วยเสียง เอะ ถ้ามีตัวสะกด จะใช้รูป เ-์ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสมด้วยสระ เ-ะ และ เ-์	๔	๒
๒๒	สระ แ-ะ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ แ-ะ ออกเสียง แอะ เป็นสระเสียง สั้น เขียน แ- ไว้ข้างหน้าพยัญชนะต้น และเขียน - ะ ไว้ข้างหลังพยัญชนะต้น คำที่ประสมด้วยเสียง แอะ ถ้ามีตัวสะกด จะใช้รูป แ-์ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสมด้วยสระ แ-ะ และ แ-์	๔	๒
๒๓	สระ เ-าะ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ เ-าะ ออกเสียง เออะ เป็นสระเสียง สั้น เขียน เ- ไว้ข้างหน้าพยัญชนะต้น และเขียน - าะ ไว้ ข้างหลังพยัญชนะต้น คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสม ด้วยสระ เ-าะ	๔	๒
๒๔	สระ โ-ะ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ โ-ะ ออกเสียง โอะ เป็นสระเสียงสั้น เขียน โ- ไว้ข้างหน้าพยัญชนะต้น และเขียน - ะ ไว้ ข้างหลังพยัญชนะต้น คำที่ประสมด้วยเสียง โอะ ถ้ามีตัวสะกด จะไม่ปรากฏรูปสระ คำที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสมด้วยสระ โ- ะ	๔	๑
๒๕	สระ เ-อะ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ เ-อะ ออกเสียง เออะ เป็นสระเสียง สั้น เขียน เ- ไว้ข้างหน้าพยัญชนะต้น และเขียน -อะ ไว้ข้างหลังพยัญชนะต้น คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสม ด้วยสระ เ- อะ	๔	๑

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๒๖	สระ เอ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	สระ เอ ออกเสียง เออ เป็นสระเสียง ยาว คำที่ประสมด้วยเสียง เออ ถ้าไม่มี ตัวสะกด จะใช้รูป เอ-อ ถ้ามี ย สะกด จะใช้รูป เย-ย ถ้ามีตัวสะกดอื่น ๆ จะใช้รูป เ-ิ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคำที่ประสมด้วยสระ เ-อ เ-ย และ เ-ิ	๕	๒
๒๗	มาตรา ก กา	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	คำที่ไม่มีตัวสะกดทุกคำ จัดเป็นคำใน มาตรา ก กา	๕	๒
๒๘	มาตรา กง	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	คำที่มี ง เป็นตัวสะกดทุกคำ จัดเป็นคำ ในมาตรา กง	๕	๒
๒๙	มาตรา กม	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	คำที่มี ม เป็นตัวสะกดทุกคำ จัดเป็นคำ ในมาตรา กม	๕	๒
๓๐	มาตรา เกย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	คำที่มี ย เป็นตัวสะกดทุกคำ จัดเป็นคำ ในมาตรา เกย	๔	๑
๓๑	มาตรา เกอว	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	คำที่มี ว เป็นตัวสะกดทุกคำ จัดเป็นคำ ในมาตรา เกอว	๔	๑
๓๒	มาตรา กน	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	คำที่มีเสียงตัวสะกดเหมือนเสียง น ทุกคำ ไม่ว่าจะใช้ น ญ ร ล ฬ เป็น ตัวสะกด จัดเป็นคำในมาตรา กน	๕	๒
๓๓	มาตรา กก	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	คำที่มีเสียงตัวสะกดเหมือนเสียง ก ทุกคำ ไม่ว่าจะใช้ ก ข ค ฆ เป็นตัวสะกด จัดเป็นคำในมาตรา กก	๕	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๓๔	มาตรา กบ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	คำที่มีเสียงตัวสะกดเหมือนเสียง บ ทุกคำ ไม่ว่าจะใช้ บ ป พ ฟ ภ เป็น ตัวสะกด จัดเป็นคำในมาตรา กบ	๕	๒
๓๕	มาตรา กด	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	คำที่มีเสียงตัวสะกดเหมือนเสียง ด ทุกคำ ไม่ว่าจะใช้ ด จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฑ ต ถ ท ฑ ศ ษ ส เป็นตัวสะกดจัดเป็นคำ ในมาตรา กด	๔	๑
๓๖	อักษรควบและ อักษรนำ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๒.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	๑. คำอักษรควบมีพยัญชนะต้น ๒ ตัว ที่ออกเสียงพร้อมกัน ๒. คำอักษรนำมีพยัญชนะต้น ๒ ตัว ออกเสียงเหมือนมี ห นำ บางคำออกเสียงครั้งเดียว บางคำออกเสียงสองครั้ง	๔	๑
๓๗	การผันคำ	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	การผันคำใช้เสียงและรูปวรรณยุกต์ ทำ ให้เสียงและความหมายของคำเปลี่ยนไป	๔	๒
๓๘	คำคล้องจอง	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๔.๑ ป. ๑/๒	คำคล้องจองที่ไม่มีตัวสะกด จะต้องมี เสียงสระเหมือนกัน ส่วนคำคล้องจองที่มี ตัวสะกดต้องมีเสียงสระและเสียง ตัวสะกดเหมือนกัน	๔	๒
๓๙	การแต่ง ประโยค	ท ๑.๑ ป. ๑/๑ ท ๒.๑ ป. ๑/๒, ป. ๑/๓ ท ๔.๑ ป. ๑/๓	ประโยคจะมีคำตั้งแต่ ๒ คำ ขึ้นไป และบอกให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร หรือเป็นอย่างไร	๔	๒
๔๐	การฟัง การดู และการพูด	ท ๓.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒, ป. ๑/๓, ป. ๑/๔, ป. ๑/๕	ทักษะการฟัง การดู และการพูดเป็น พื้นฐานการใช้ภาษาที่สำคัญ นำไปสู่ การพัฒนาการอ่าน และการเขียน	๕	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๔๑	วรรณคดี และวรรณกรรม เจ้าเนื้ออ่อนเอ๋ย	ท ๑.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒, ป. ๑/๓, ป. ๑/๔, ป. ๑/๕, ป. ๑/๖,	การอ่านและการฟังวรรณคดี วรรณกรรมร้อยแก้ว และร้อยกรอง สำหรับเด็กให้ได้ข้อคิดที่นำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๒๐	๖
	มาเล่นกันใหม่ ของเธอของฉันทน์	ป. ๑/๗, ป. ๑/๘ ท ๕.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒			
	ฝนตก แดดออก				
	เรารักเมืองไทย				
	ตั้งไข่ล้ม				
	ต้มไข่กิน				
	แมวเหมียว				
	กระต่ายกับเต่า				
	รวมระหว่างปี				
ปลายปี				๒	๒๐
รวมตลอดปี				๒๐๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๒๑๐๑ ภาษาไทย ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	หลักภาษาไทย ตัวอักษรไทย	ท ๔.๑ ป. ๒/๑	ตัวอักษรไทยประกอบด้วย พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย ซึ่งสามารถ นำมาประกอบเป็นคำ เพื่อใช้ใน การสื่อสาร	๗	๓
๒	มาตรา ก กา	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	มาตรา ก กา เป็นคำที่ไม่มีตัวสะกด การอ่าน การเขียน และรู้ความหมาย ของคำที่ถูกต้อง ทำให้สามารถนำคำ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๖	๒
๓	มาตรา กง	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	มาตรา กง เป็นคำที่มี ง เป็นตัวสะกด การอ่าน การเขียน และรู้ความหมาย ของคำที่ถูกต้อง ทำให้สามารถนำคำ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๖	๒
๔	มาตรา กม	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	มาตรา กม เป็นคำที่มี ม เป็นตัวสะกด การอ่าน การเขียน และรู้ความหมาย ของคำที่ถูกต้อง ทำให้สามารถนำคำ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๖	๒
๕	มาตรา เกย	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	มาตรา เกย เป็นคำที่มี ย เป็นตัวสะกด การอ่าน การเขียน และรู้ความหมาย ของคำที่ถูกต้อง ทำให้สามารถนำคำ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๖	๒
๖	มาตรา เกอว	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	มาตรา เกอว เป็นคำที่มี ว เป็นตัวสะกด การอ่าน การเขียน และรู้ความหมายของคำที่ถูกต้อง ทำให้สามารถนำคำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้	๖	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๗	มาตรา กก	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	มาตรา กก เป็นคำที่มี ก ข ค ฉ เป็นตัวสะกด ออกเสียงเหมือน ก สะกด การอ่าน การเขียน และรู้ความหมาย ของคำที่ถูกต้องทำให้สามารถนำคำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้	๖	๒
๘	มาตรา กด	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	มาตรา กด เป็นคำที่มีพยัญชนะ ที่เป็นตัวสะกดได้หลายตัว ซึ่งออกเสียง เหมือน ด สะกด การอ่าน การเขียน และรู้ความหมายของคำที่ถูกต้อง ทำให้สามารถนำคำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	๖	๒
๙	มาตรา กน	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	มาตรา กน เป็นคำที่มี น ญ ณ ร ล พ เป็นตัวสะกด ออกเสียงเหมือน น สะกด การอ่าน การเขียน และรู้ความหมาย ของคำที่ถูกต้องทำให้สามารถนำคำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้	๖	๒
๑๐	มาตรา กบ	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	มาตรา กบ เป็นคำที่มี บ ป พ ฟ ภ เป็นตัวสะกด ออกเสียงเหมือน บ สะกด การอ่าน การเขียน และรู้ความหมาย ของคำที่ถูกต้องทำให้สามารถนำคำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้	๖	๒
๑๑	การผันอักษร	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	การผันอักษร เป็นการเปลี่ยนเสียง คำต่าง ๆ ตามเสียงวรรณยุกต์ ให้ได้คำใหม่ที่มีความหมาย แตกต่างจากคำเดิม การเข้าใจอักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ จะทำให้ ผันอักษรได้ถูกต้องและสามารถ นำคำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๖	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๒	คำที่มี พยัญชนะ ควบกล้ำ	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำเป็นคำ ที่มีพยัญชนะต้น ๒ ตัว ประสมสระ ตัวเดียวกัน พยัญชนะที่มาควบคือ ร ล ว บางคำออกเสียงพยัญชนะต้น ๒ ตัว กล้ำกัน บางคำออกเสียงเฉพาะ พยัญชนะตัวแรก และบางคำ ออกเสียง ทร เป็นเสียง ซ การอ่าน การเขียน และรู้ความหมาย ของคำที่ถูกต้อง ทำให้สามารถนำคำ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๗	๓
๑๓	คำที่มีอักษรนำ	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	คำที่มีอักษรนำ เป็นคำที่มีพยัญชนะต้น ๒ ตัว ประสมสระเดียวกัน พยัญชนะต้น ตัวแรก จะเป็นอักษรสูงหรืออักษรกลาง ส่วนพยัญชนะตัวที่สองจะเป็นอักษรต่ำ บางคำออกเสียงพยางค์เดียว บางคำออกเสียง ๒ พยางค์ โดยพยางค์ แรกออกเสียง อะ กิ่งเสียง ส่วนพยางค์ หลังออกเสียงเหมือนมี ห นำ การอ่าน การเขียน และรู้ความหมายของคำที่ ถูกต้องทำให้สามารถนำคำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้	๗	๓
๑๔	คำที่มีตัว การันต์	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	คำที่มีตัวการันต์ เป็นคำที่มีไม้ทัณฑฆาต (̣) กำกับอยู่บนพยัญชนะที่ไม่ต้องการ ออกเสียง ตัวการันต์มีทั้งพยัญชนะ ตัวเดียว พยัญชนะ ๒ ตัว พยัญชนะ และสระ การอ่านจะไม่อ่านออกเสียง พยัญชนะและสระนั้น การเขียน และรู้ ความหมายของคำที่ถูกต้องทำให้ สามารถนำคำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๗	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๕	คำที่มี รร	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๒	คำที่มี รร อ่านออกเสียงเหมือน พยัญชนะต้น ประสมสระ อะ ถ้าคำนั้น ไม่มีตัวสะกดจะออกเสียงเหมือนมี น เป็นตัวสะกด แต่ถ้าคำนั้นมีตัวสะกด จะออกเสียงตามเสียงตัวสะกดของคำ การเขียน และรู้ความหมายของคำ ที่ถูกต้อง ทำให้สามารถนำคำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้	๗	๓
๑๖	คำที่มี พยัญชนะ และสระที่ไม่ ออกเสียง	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒ ท ๒.๑ ป. ๒/๑	คำบางคำมีพยัญชนะและสระ ที่ไม่ออกเสียง บางคำไม่ออกเสียง ร ซึ่งเป็นตัวสะกดตัวที่สอง บางคำไม่ออกเสียง ห บางคำไม่ออกเสียงสระ ิ หรือสระ ุ ซึ่งประสมอยู่กับตัวสะกด	๗	๓
๑๗	คำที่มี ความหมาย ตรงข้ามกัน	ท ๔.๑ ป. ๒/๒	คำในภาษาไทยมีคำที่มีความหมาย ตรงข้ามกัน ใช้เปรียบเทียบเพื่อสื่อ ความหมายให้ชัดเจน การเข้าใจ ความหมายของคำ ทำให้สามารถ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง	๗	๓
๑๘	คำคล้องจอง	ท ๑.๑ ป. ๒/๑ ท ๒.๑ ป. ๒/๑ ท ๔.๑ ป. ๒/๔	คำคล้องจองเป็นคำที่มีเสียงสระ และเสียงตัวสะกดเหมือนกัน ทำให้ภาษาไทยมีความไพเราะ และจดจำได้ง่าย	๗	๓
๑๙	ภาษาไทย มาตรฐาน และภาษาถิ่น	ท ๔.๑ ป. ๒/๕	ภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาที่ใช้ ติดต่อสื่อสารกันทั่วไป ส่วนภาษาถิ่น เป็นภาษาที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันภายใน ท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง การเรียนรู้ ภาษาถิ่นทำให้เข้าใจการสื่อสาร ของคนกลุ่มต่าง ๆ และเลือกใช้ภาษา	๗	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๒๐	การเขียน	ท ๒.๑ ป. ๒/๒, ป. ๒/ ป. ๒/๔ ท ๔.๑ ป. ๒/๓	๑. การแต่งประโยคได้ตรงตาม จุดประสงค์จะทำให้การสื่อสารชัดเจน ๒. การเขียนเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับ ประสบการณ์เป็นการเขียนเรื่องราว ที่เกิดจากการกระทำ หรือได้พบเห็นมา ด้วยตนเอง ถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน ๓. การเขียนเรื่องสั้น ๆ ตามจินตนาการ ทำให้มีความคิดสร้างสรรค์ ๔. การมีมารยาทในการเขียน จะทำให้ งานเขียนมีคุณภาพเป็นที่ชื่นชมของผู้ที่ ได้อ่านงานเขียนนั้น	๑๓	๖
๒๑	การฟัง การดู และการพูด	ท ๓.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓, ป. ๒/๔, ป. ๒/๕, ป. ๒/๖, ป. ๒/๗	๑. การฟังคำแนะนำหรือคำสั่ง อย่างตั้งใจและคิดตามจะทำให้เข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ๒. การฟังและดูเรื่องราวต่าง ๆ อย่างตั้งใจจะทำให้สามารถ จับใจความของเรื่องได้ สามารถนำไป ถ่ายทอดแสดงความคิดเห็นและ ความรู้สึกได้อย่างถูกต้อง ๓. การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน ต้องเลือกใช้ถ้อยคำและแสดงกิริยา ท่าทางให้เหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล ๔. การมีมารยาทในการฟัง การดู และ การพูด เกิดขึ้นจากความตั้งใจ ทำให้ ผู้อื่นชื่นชม และการสื่อสารประสบ ความสำเร็จ	๓๐	๑๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๒๒	วรรณคดี และวรรณกรรม ดอกสร้อย แสนงาม	ท ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓, ป. ๒/๔, ป. ๒/๕, ป. ๒/๖, ป. ๒/๗, ป. ๒/๘	การอ่านและการฟังวรรณคดีและ วรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรอง สำหรับเด็กให้ได้ข้อคิดที่นำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๓๒	๑๔
	นิทานอ่านใหม่	ท ๕.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒			
	รื่นรสักวา				
	ไก่แจ้แซ่เสียง				
	ภาพวาด ของสี่เทียน				
	ยาย กะ ตา				
	รวมระหว่างปี				
ปลายปี				๒	๒๐
รวมตลอดปี				๒๐๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๓๑๐๑ ภาษาไทย ๓
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 เวลา ๒๐๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	หลักภาษาไทย สระไทย ใช้ประสมคำ	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	สระใช้ประสมกับพยัญชนะ และ วรรณยุกต์ ให้เป็นคำที่มีความหมาย เพื่อใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน	๘	๓
๒	มาตรา ก กา ไม่มีตัวสะกด	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	คำที่ไม่มีตัวสะกดทุกคำ จัดเป็นคำ ในมาตรา ก กา	๗	๒
๓	มาตรา กง กม เกย เกอว ตัวสะกด กำหนดเสียง	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	คำในมาตรา กง กม เกย และเกอว มีตัวสะกดตรงตามเสียงเพียงตัวเดียว	๘	๓
๔	มาตรา กก กด กน กบ ตัวสะกด หลายตัว	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	คำในมาตรา กก กด กน และกบ เป็นคำที่มีตัวสะกดหลายตัว ซึ่งออกเสียงเหมือนกัน	๘	๓
๕	วรรณยุกต์ สนุกกับ การผันอักษร	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	วรรณยุกต์เป็นระดับสูงต่ำของเสียง ที่ปรากฏในพยางค์หรือคำ วรรณยุกต์มี ๔ รูป ๕ เสียง เมื่อนำวรรณยุกต์เขียนบนพยัญชนะต้น ของคำ จะทำให้เสียงและความหมาย ของคำเปลี่ยนไป	๘	๓
๖	ควบกล้ำ คำที่มี ร ล ว	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	พยัญชนะควบกล้ำ จะควบกับ ร ล หรือ ว บางคำออกเสียงพยัญชนะต้นทั้ง ๒ ตัว พร้อมกัน บางคำออกเสียงเฉพาะ พยัญชนะต้นตัวแรก และบางคำ ออกเสียง ทร เป็นเสียง ซ	๗	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๗	อักษรนำ ทำเสียงต่างไป	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	คำที่มีอักษรนำจะมีพยัญชนะต้น ๒ ตัว ประสมสระเดียวกัน พยัญชนะต้น ทั้ง ๒ ตัวพร้อมกัน บางคำออกเสียง เฉพาะพยัญชนะต้นตัวแรก จะเป็นอักษร สูง หรืออักษรกลาง ส่วนพยัญชนะต้น ตัวที่ ๒ ต้องเป็นอักษรต่ำเดียวกันนั้น บางคำออกเสียงพยางค์เดียว บางคำออกเสียงสองพยางค์	๘	๓
๘	คำที่ ประวิสรรชนีย์ และคำที่ ไม่ประสรรชนีย์	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	คำที่ออกเสียง อะ บางคำมีรูป -ะ และออกเสียง อะ เต็มเสียง บางคำไม่มีรูป -ะ และออกเสียงอะ กึ่งเสียง	๘	๓
๙	คำที่ใช้ บัน บรร รร	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	คำที่ใช้ รร ไม่มีตัวสะกด จะออกเสียง สระเป็นเสียง อะ และเสียงตัวสะกด เป็นเสียงในมาตรา กน ส่วนคำที่ใช้ รร มีตัวสะกด จะออกเสียงสระเป็นเสียง อะ และเสียงตัวสะกดตามมาตราตัวสะกด ของคำนั้น ส่วนคำที่ใช้ บัน บรร เป็นการเขียนเฉพาะของแต่ละคำ	๗	๒
๑๐	คำที่มี ตัวการ์นต์	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	ตัวอักษรที่ไม่มีทัณฑฆาต (-) เขียนอยู่ข้างบนตัวอักษร ทำให้ตัวอักษรนั้นไม่ออกเสียง เรียกว่า ตัวการ์นต์ ตัวการ์นต์อาจอยู่กลางคำ หรือท้ายคำ	๘	๓
๑๑	คำที่มีพยัญชนะ และสระ ไม่ออกเสียง	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	การอ่านและเขียนคำที่มีพยัญชนะ และสระไม่ออกเสียง ต้องสังเกต และจดจำตัวอักษรเหล่านั้น เพื่อให้อ่าน และเขียนคำได้ถูกต้อง	๗	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๒	คำที่ใช้ ท ธ ถ	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	ตัวอักษรบางตัวในภาษาไทยสามารถ ออกเสียงได้หลายแบบ ต้องสังเกตจาก การประสมคำ	๗	๒
๑๓	คำพ้อง	ท ๑.๑ ป. ๓/๒, ป. ๓/๒ ท ๒.๑ ป. ๓/๑ ท ๔.๑ ป. ๓/๑	คำพ้องรูปจะเขียนเหมือนกัน แต่อ่าน ออกเสียง และมีความหมายต่างกัน ส่วนคำพ้องเสียงเป็นคำที่อ่านออกเสียง เหมือนกัน แต่การเขียนและความหมาย ต่างกัน	๗	๒
๑๔	ชนิดของคำ... ทำหลายหน้าที่	ท ๔.๑ ป. ๓/๒	ประโยคประกอบด้วยคำหลายชนิด ซึ่งทำหน้าที่ในประโยคแตกต่างกัน	๗	๒
๑๕	การใช้ พจนานุกรม	ท ๔.๑ ป. ๓/๓	พจนานุกรมเป็นหนังสือที่ใช้สำหรับ ค้นหาคำในภาษาไทย เพื่อตรวจสอบ การเขียนสะกดคำ การอ่านคำ ความหมาย และชนิดของคำ	๗	๒
๑๖	การแต่ง ประโยค เพื่อการสื่อสาร	ท ๔.๑ ป. ๓/๔	ประโยคเกิดจากการนำคำมาเรียงกัน เพื่อบอกเล่า ปฏิเสธ ถาม ส่ง ขอร้อง ซึ่งเป็นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน	๗	๒
๑๗	คำคล้องจอง และคำขวัญ	ท ๔.๑ ป. ๓/๕	คำคล้องจองทำให้ถ้อยคำไพเราะ มีเสียงของคำเชื่อมโยงกัน ซึ่งเป็น เอกลักษณ์ของภาษาไทย คำขวัญ เป็นข้อความสั้น ๆ ที่มีเสียง คล้องจองกัน ให้คิดสอนใจหรือให้ทำ สิ่งดีงาม	๗	๒
๑๘	ภาษาไทย มาตรฐานและ ภาษาถิ่น	ท ๔.๑ ป. ๓/๔	ภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาที่ใช้ สื่อสารกันทั่วประเทศ ส่วนภาษาถิ่น เป็นภาษาที่กลุ่มคนในแต่ละท้องถิ่น ใช้สนทนากัน ควรเลือกใช้ให้เหมาะสม กับกาลเทศะ	๗	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๙	การอ่าน	ท ๑.๑ ป. ๓/๗, ป. ๓/๘, ป. ๓/๙	การอ่านเป็นเครื่องมือในการค้นคว้า และแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ ทำให้ได้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการ ดำเนินชีวิต การฝึกฝนทักษะการอ่าน อย่างสม่ำเสมอ ทำให้มีความรู้ เพื่อพัฒนาตนมากยิ่งขึ้น	๘	๓
๒๐	การเขียน	ท ๒.๑ ป. ๓/๑, ป. ๓/๒, ป. ๓/๓, ป. ๓/๔, ป.๓/๕, ป. ๓/๖	การเขียนเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้เรื่องราวตามที่ถูกเขียน ต้องการในการเขียนจะต้องเขียนด้วย ลายมือบรรจงและสะอาดเรียบร้อย	๑๕	๗
๒๑	การฟัง การดู และการพูด	ท ๒.๑ ป. ๓/๑, ป. ๓/๒, ป. ๓/๓, ป. ๓/๔, ป.๓/๕, ป. ๓/๖	การฟัง การดู และการพูด เป็นทักษะ พื้นฐานที่สำคัญอันจะนำไปสู่การอ่าน และการเขียนนักเรียนควรมีมารยาท ในการฟังและการดูเพื่อให้สามารถ จับใจความ นำไปใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน และสามารถพูดสื่อสาร กับผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง และมีมารยาท ตามความเป็นไทย	๑๘	๑๒
๒๒	วรรณคดี และวรรณกรรม กระต่าย ไม่ตื่นตูม แม่ไก่ อยู่ในตะกร้า เด็กเอ๋ย เด็กน้อย ลูกแกะ ของซาฟิยะห์	ท ๑.๑ ป. ๓/๑, ป. ๓/๒, ป. ๓/๓, ป. ๓/๔, ป. ๓/๕, ป. ๓/๖, ป. ๓/๗, ป. ๓/๘ ท ๕.๑ ป. ๓/๑, ป. ๓/๒	การอ่านและการฟังวรรณคดีและ วรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรอง สำหรับเด็กทำให้ได้ข้อคิดที่นำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๒๒	๑๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	กาเหว่า ที่กลางกรุง				
	ธนูดอกไม้ กับเจ้าชายน้อย				
รวมระหว่างปี				๑๙๘	๘๐
ปลายปี				๒	๒๐
รวมตลอดปี				๒๐๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๔๑๐๑ ภาษาไทย ๔
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	หลักภาษาไทย มาตรา ก กา ไม่มีตัวสะกด	ท ๔.๑ ป.๔/๑	คำที่ไม่มีตัวสะกดทุกคำ จัดเป็นคำ ในมาตรา ก กา	๔	๒
๒	มาตราตัวสะกด ๘ มาตรา	ท ๔.๑ ป.๔/๑	ตัวสะกดเป็นส่วนประกอบหนึ่งของคำ เสียงตัวสะกดมี ๘ มาตรา บางมาตรา มีพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดตัวเดียว บางมาตรามีพยัญชนะที่เป็นตัวสะกด หลายตัว	๔	๒
๓	ไตรยางศ์ สร้างคำ	ท ๔.๑ ป.๔/๑	พยัญชนะไทย ๔๔ ตัว แบ่งตาม ระดับเสียงของพยัญชนะ เป็นอักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์หนึ่งที่ใช้ ในการผันอักษร	๔	๒
๔	คำเป็น คำตาย ดูง่ายไม่ยาก	ท ๔.๑ ป.๔/๑	คำที่ไม่มีตัวสะกดและประสมสระ เสียงสั้นกับคำที่มีตัวสะกด อยู่ในมาตรา กก กต กบ ทุกคำเรียกว่า คำเป็น ส่วนคำที่ไม่มีตัวสะกดและประสม สระเสียงยาว รวมทั้งคำที่ประสมสระ ำ ใ- ไ- เ-า กับคำที่มีตัวสะกด อยู่ในมาตรา กง กม เกย เกอว กน ทุกคำเรียกว่า คำตาย จะทำให้คำเดิมมีเสียงเปลี่ยนไป และความหมายก็เปลี่ยนไปด้วย	๔	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๖	คำพ้อง ต้องพิจารณา	ท ๔.๑ ป.๔/๑	คำพ้องมีทั้งคำที่เขียนเหมือนกัน และอ่านออกเสียงเหมือนกัน การฝึก อ่านและเขียนเป็นประจำ จะทำให้ อ่าน เขียน และใช้คำต่าง ๆ สื่อสาร ได้ถูกต้อง	๔	๒
๗	คำนาม ใช้เรียกตามชื่อ	ท ๔.๑ ป.๔/๒	คำที่ใช้เรียกชื่อคน พืช สัตว์ สิ่งของ สถานที่และสิ่งต่าง ๆ จัดเป็นคำนาม	๔	๒
๘	คำแทนชื่อ นี่คือสรรพนาม	ท ๔.๑ ป.๔/๒	คำที่ใช้เรียกแทนคำนามในการสนทนา จัดเป็นคำสรรพนาม ซึ่งมีทั้งคำสรรพ นาม สำหรับใช้แทนผู้พูด ผู้ฟัง และผู้ที่ กล่าวถึงคำสรรพนามช่วยให้การสื่อสาร กระชับ เพราะไม่ต้องกล่าวคำนามนั้นซ้ำ	๔	๒
๙	คำกริยา สื่ออาการ	ท ๔.๑ ป.๔/๒	คำที่แสดงอาการหรือการกระทำ ของนามและสรรพนาม ซึ่งเป็นประธาน ของประโยค เรียกว่า คำกริยา คำกริยา บางคำมีใจความสมบูรณ์ในตัว ไม่ต้องมี กรรมมาต่อท้าย แต่คำกริยาบางคำต้องมี กรรมมาต่อท้ายจึงจะได้ใจความสมบูรณ์	๔	๒
๑๐	คำวิเศษณ์ ขยายคำ จำให้แม่น	ท ๔.๑ ป.๔/๒	คำที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยา ให้มีความหมายชัดเจนขึ้น เรียกว่า คำวิเศษณ์ คำวิเศษณ์มักจะอยู่หลัง คำกริยาที่ขยาย ถ้าเป็นคำกริยากรรม คำวิเศษณ์ จะอยู่หลังคำนามที่ทำหน้าที่ เป็นกรรมของคำกริยานั้น	๔	๒
๑๑	พจนานุกรม	ท ๔.๑ ป.๔/๓	พจนานุกรมใช้อ้างอิงการเขียนสะกดคำ การอ่านคำ ความหมายของคำ รวมทั้ง ชนิดและที่มาของคำ	๔	๒
๑๒	ฝึกเขียน ด้วยประโยค	ท ๔.๑ ป.๔/๔	ประโยคเกิดจากการนำคำหรือกลุ่มคำ มาเรียบเรียงให้ได้ใจความเพื่อใช้สื่อสาร	๔	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๓	กลอนสี่ วรรคละสี่คำ	ท ๔.๑ ป.๔/๕	กลอนสี่เป็นบทร้อยกรองที่มี ๔ วรรค วรรคละ ๔ คำ บทร้อยกรองจะมีสัมผัส ระหว่างวรรคและระหว่างบท ทำให้เกิด ความไพเราะ	๔	๒
๑๔	คำขวัญเตือนใจ	ท ๔.๑ ป.๔/๕	คำขวัญเป็นถ้อยคำที่มีเสียงคล้องจอง ทำให้ไพเราะ และมีความหมายกินใจ สามารถจดจำได้ง่าย	๔	๒
๑๕	คำพังเพย และสุภาษิตให้ ข้อคิดสอนใจ	ท ๔.๑ ป.๔/๖	คำพังเพยและสุภาษิตเป็นสำนวน ที่ให้ข้อคิด คติสอนใจ ในการดำเนินชีวิต ถ้อยคำมีลักษณะกระชับ กินใจ ไพเราะ	๔	๒
๑๖	ภาษาถิ่น บอกความ เป็นไทย	ท ๔.๑ ป.๔/๗	ภาษาถิ่นเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารเฉพาะ ท้องถิ่นคำที่มีความหมายอย่างเดียวกัน อาจใช้คำแตกต่างกันในแต่ละถิ่น การเข้าใจความหมายของภาษาถิ่น ทำให้การสื่อสารกับคนในท้องถิ่น ดีขึ้น	๔	๒
๑๗	อ่านได้คล่อง ต้องรู้วิธี	ท ๑.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๔, ป.๔/๘ ท ๓.๑ ป.๔/๑	การอ่านบทร้อยแก้วได้ถูกต้องชัดเจน จะทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพ ผู้อ่าน สามารถจับใจความได้ถูกต้อง การอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรองต้องแบ่งจังหวะ ให้ถูกต้อง การอ่านต้องมีเสียงสูงต่ำ หนักเบา เอื้อนเสียงเพื่อความไพเราะ การแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นได้ อย่างถูกต้อง จะช่วยให้เป็นคนมีเหตุผล ไม่หลงเชื่อสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย การมี มารยาทในการอ่าน ช่วยให้เป็นผู้อ่านที่ดี และการอ่านมีประสิทธิภาพ การมี มารยาทในการอ่าน ช่วยให้เป็นผู้อ่านที่ดี และการอ่านมีประสิทธิภาพ	๙	๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๘	เขียนชำนาญ งานสร้างสรรค์	ท ๒.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖, ป.๔/๗, ป.๔/๘	การคัดลายมือได้ถูกต้องตามหลักการ เขียนตัวอักษรไทยและสวยงาม ช่วยให้ อ่านง่าย การเขียนสื่อสารต้องใช้คำ ให้ถูกต้องเหมาะสม สื่อความหมายได้ ชัดเจน การเขียนแผนภาพโครงเรื่องและ แผนภาพความคิด เป็นการจัดข้อมูล อย่างมีระบบ ทำให้เข้าใจเรื่องราวได้ดี ยิ่งขึ้น การเขียนย่อความเป็นการสรุป ใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน จะทำให้ เข้าใจเนื้อเรื่องชัดเจน การเขียนจด หมายถึงเพื่อน บิดา มารดา ควรใช้ภาษา ให้ถูกต้องเหมาะสม การเขียนบันทึกจาก การศึกษาค้นคว้า ช่วยให้มีความรู้และ ประสบการณ์ในการเขียน การเขียน รายงานเป็นการนำเสนอข้อมูลจาก การศึกษาค้นคว้า การเขียนได้ถูกต้อง ครบถ้วน จะทำให้รายงานมีความ น่าเชื่อถือ ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย การเขียน เรื่องตามจินตนาการเป็นการฝึกความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ การมี มารยาทในการเขียน จะช่วยให้การ ถ่ายทอดความรู้ และความคิดของ ผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ	๒๕	๑๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๙	ฟัง ดู รู้สนทนา ภาษาสื่อสาร	ท ๓.๑ ป.๔/๒, ป.๔/๓, ป.๔/๔, ป.๔/๕, ป.๔/๖	การพูดสรุปความจากการฟังและดู เป็นการพูดใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งผู้พูดต้องฟังและดูเรื่องนั้นอย่างตั้งใจ และมีวิจารณญาณจึงจะทำให้พูด สรุปความได้ดี การพูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับ เรื่องที่ฟังและดู ต้องพูดอย่างมีเหตุผล สุภาพและมีมารยาท จึงจะเกิดประโยชน์ ต่อผู้พูดและผู้ฟัง การตั้งคำถาม และตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟัง และดู ทำให้วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ และสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ การพูดรายงานเป็นการนำเสนอข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างถูกต้อง ให้ผู้ฟังเข้าใจ ผู้พูดรายงานต้องมีทักษะ ในการพูด การพูดรายงานนั้นจึงจะ สัมฤทธิ์ผล และได้รับประโยชน์อย่าง เต็มที่ การมีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ทำให้ได้รับความรู้ที่ดี มีประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	๑๖	๘

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๒๐	วรรณคดี และวรรณกรรม	ท ๑.๑ ป. ๔/๑, ป. ๔/๒, ป. ๔/๓, ป. ๔/๔, ป. ๔/๕, ป. ๔/๖, ป. ๔/๗, ป. ๔/๘	การอ่านและการฟังวรรณคดีและ วรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรอง สำหรับเด็กให้ได้ข้อคิดที่นำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๔๔	๒๒
	การผจญภัย ของสุตศาสคร	ท ๕.๑ ป. ๔/๑, ป. ๔/๒			
	น้ำผึ้งหยดเดียว				
	ระบำนายฟ้า				
	เรื่องเล่า จากพัทลุง				
	ดวงจันทร์ ของลำเจียก				
	ห้องสมุดป่า				
	เที่ยวเมือง พระร่วง				
รวมระหว่างปี				๑๕๘	๘๐
ปลายปี				๒	๒๐
รวมตลอดปี				๑๖๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๕๑๐๑ ภาษาไทย ๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	หลักภาษาไทย บุพพท นำหน้าคำ สื่อสัมพันธ์	ท ๔.๑ ป. ๕/๑	คำบุพพทอยู่หน้าคำนามหรือคำสรรพนาม ในประโยคเพื่อบอกเวลา บอกตำแหน่ง ที่ตั้ง สถานที่ บอกความเป็นเจ้าของ บอกความเกี่ยวข้อง บอกผู้รับผล บอกความมุ่งหมาย บอกสาเหตุ ทำให้ประโยคสื่อสารนั้น มีใจความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น	๔	๒
๒	คำเชื่อม ประสาน ความหมาย	ท ๔.๑ ป. ๕/๑	คำสันธานใช้เชื่อมคำ กลุ่มคำ หรือ ประโยคเข้าด้วยกัน เพื่อให้แสดง ความหมายคล้องตามกัน แตกต่างกัน ให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นเหตุ เป็นผลกันตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสาร	๔	๒
๓	คำอุทานสื่อสาร อารมณ์	ท ๔.๑ ป. ๕/๑	คำอุทานเป็นเสียงที่เปล่งออกมาแตกต่าง จากเสียงของคำทั่ว ๆ ไป ทำให้ทราบอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูด ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยไม่เน้นความหมาย ของคำ	๔	๒
๔	ฝึกเขียน เขียนประโยค	ท ๔.๑ ป. ๕/๒	การสื่อสารในชีวิตประจำวันต้องใช้ ประโยคเพื่อสื่อความหมาย ดังนั้น การรู้จักจำแนกและเรียบเรียงประโยค ให้ถูกต้อง มีส่วนประกอบของประโยค ครบถ้วนสมบูรณ์จะทำให้การสื่อสาร มีประสิทธิภาพ	๔	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๕	ภาษาถิ่น บอกความ เป็นไทย	ท ๔.๑ ป. ๕/๓	ภาษาไทยในแต่ละท้องถิ่นมีการใช้ ถ้อยคำ สำนวน ที่แตกต่างกัน การรู้และเข้าใจความหมายของคำ จะทำให้การสื่อสารดียิ่งขึ้น	๕	๓
๖	คำราชาศัพท์ ใช้ให้ถูก	ท ๔.๑ ป. ๕/๔	คำราชาศัพท์เป็นคำในภาษาไทย ที่ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล ระดับต่าง ๆ	๕	๓
๗	คำในภาษาไทย ที่นำมาใช้จาก ภาษาต่างประเทศ	ท ๔.๑ ป. ๕/๕	ภาษาไทยมีการนำคำจากภาษา ต่างประเทศมาใช้เป็นจำนวนมาก เราควรทราบที่มาของคำ เรียนรู้การอ่าน การเขียน และการใช้คำ เหล่านั้นให้ถูกต้อง	๕	๓
๘	กาพย์ยานีลำนํ้า สิบเอ็ดคำง่าย	ท ๔.๑ ป. ๕/๖	กาพย์ยานี ๑๑ นิยมใช้ในการแต่งพรรณนา เรื่องต่าง ๆ ลักษณะของคำประพันธ์ ทำให้บทร้อยกรองมีความไพเราะ งดงาม สละสลวย ผู้อ่านจดจำได้ง่าย และเกิดจินตนาการตามเนื้อเรื่อง เป็นอย่างดี	๕	๓
๙	สำนวน คำพังเพย สุภาษิต ให้ข้อคิด สอนใจ	ท ๔.๑ ป. ๕/๗	การใช้สำนวนได้ถูกต้อง ทำให้ สื่อความหมายชัดเจน ได้เรียนรู้ ความงดงามของภาษาไทย และเป็นการอนุรักษ์ภาษาไทย	๕	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๐	อ่านได้คล่อง ต้องรู้วิธี	ท ๑.๑ ป. ๕/๑, ป. ๕/๒, ป. ๕/๓, ป. ๕/๔, ป. ๕/๕, ป. ๕/๖, ป. ๕/๗, ป. ๕/๘	<p>๑. การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ได้ถูกต้องตามอักขรวิธี โวหาร และประเภทของงานเขียน จะทำให้เกิดความไพเราะ การอ่านมีประสิทธิภาพ ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ชัดเจน</p> <p>๒. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง เป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องตามอักขรวิธีและฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองนั้น ๆ รู้จักทอดจังหวะ เอื้อนเสียงแสดงอารมณ์ตามเนื้อหา จะทำให้ผู้ฟัง เข้าใจเรื่องได้ชัดเจน และบทร้อยกรองนั้นมีความไพเราะยิ่งขึ้น</p> <p>๓. การอ่านจับใจความโดยสามารถแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และสรุปความจากการอ่าน ทำให้เรามีเหตุผล ไม่หลงเชื่อสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ รู้จักเลือกพิจารณานำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการดำเนินชีวิต</p> <p>๔. การอ่านงานเขียนเชิงอธิบายคำสั่ง ข้อแนะนำ ให้เข้าใจชัดเจนเสียก่อน จะทำให้ปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยในการใช้งาน</p> <p>๕. การเลือกอ่านหนังสือให้เหมาะสมกับความต้องการและวัยทำให้ได้รับคุณค่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง</p> <p>๖. การมีมารยาทในการอ่าน ทำให้เป็นที่น่าชื่นชมต่อผู้พบเห็น</p>	๒๕	๑๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๑	เขียนชำนาญ งานสร้างสรรค์	ท ๒.๑ ป. ๕/๑, ป. ๕/๒, ป. ๕/๓, ป. ๕/๔, ป. ๕/๕, ป. ๕/๖, ป. ๕/๗, ป. ๕/๘, ป. ๕/๙	<p>๑. การคัดลายมือเป็นการฝึกเขียนตัวอักษรไทยให้สวยงามและถูกต้อง</p> <p>๒. การเขียนสื่อสารควรเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนให้ถูกต้องเหมาะสมกับงานเขียนประเภทนั้น ๆ จึงจะสื่อความหมายได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์</p> <p>๓. แผนภาพโครงเรื่องใช้ในการวางโครงเรื่องที่มีการดำเนินเรื่องเป็นไปตามลำดับเหตุการณ์ ส่วนแผนภาพความคิดใช้ในการวางโครงเรื่องที่มีความคิดรวบยอดเป็นสำคัญ</p> <p>การนำแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดมาใช้ในงานเขียนทำให้งานเขียนมีคุณภาพ และ ได้ความครบถ้วนสมบูรณ์</p> <p>๔. ย่อความเป็นการนำใจความสำคัญของแต่ละตอนจากเรื่องที้อ่านมาเรียบเรียงใหม่เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่ต้องการสื่อสารได้ง่ายยิ่งขึ้น</p> <p>๕. การเขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ ต้องใช้ภาษาที่สุภาพ แสดงถึงความเคารพให้เหมาะสมกับบุคคล</p> <p>๖. การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เป็นการนำเสนอข้อเท็จจริง ที่ได้จากการตรวจสอบโดยใช้เหตุผลประกอบ ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้รับทราบข้อมูลและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์</p> <p>๗. การกรอกแบบรายการต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ใช้ภาษาที่กระชับ ชัดเจน</p>	๓๕	๑๗

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			<p>ทำให้สื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และสะดวกในการติดต่อทำธุระ</p> <p>๘. การเขียนเรื่องตามจินตนาการได้ดี ต้องหมั่นฝึกการคิด การสังเกต และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์</p> <p>๙. การมีมารยาทในการเขียน จะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจสารที่ผู้เขียนถ่ายทอดได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ</p>		
๑๒	ฟัง ดู รู้สนทนา... ภาษาสื่อสาร	ท ๓.๑ ป. ๕/๑, ป. ๕/๒, ป. ๕/๓, ป. ๕/๔, ป. ๕/๕	<p>๑. การพูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกรู้จักจากเรื่องที่ฟังและดู ควรพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนพูด เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่น เพราะในเรื่องเดียวกันแต่คนอาจมี มุมมองและความคิดเห็นแตกต่างกันได้</p> <p>๒. การตั้งคำถามและตอบคำถาม เชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู ทำให้สามารถวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของ เรื่อง และนำความรู้หรือข้อคิดที่ได้รับ ไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๓. การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ จากเรื่องที่ฟังและดูในชีวิตประจำวัน ต้องใช้เหตุผล มีข้อเท็จจริงและหลักฐาน มาประกอบ</p> <p>๔. การพูดรายงานตามหลักการ ที่ถูกต้อง จะทำให้การนำเสนอข้อมูล มีความน่าสนใจและผู้ฟังได้รับประโยชน์</p> <p>๕. การมีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ทำให้การติดต่อสื่อสาร มีประสิทธิภาพ</p>	๑๕	๗

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๓	วรรณคดี และวรรณกรรม บทละครนอก เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์	ท ๑.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๕, ป.๕/๘, ท ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป. ๕/๔	บทละครนอก เรื่อง สังข์ทอง ตอน กำเนิดพระสังข์ แสดงให้เห็นถึง ความรักของแม่ที่มีต่อลูก ไม่ว่าลูกจะเกิด มาเป็นเช่นไร ก็ยอมเป็นที่รักตั้งดวงใจ ของแม่เสมอ นอกจากนั้นยังแสดงถึง ความกตัญญูตเวทีของพระสังข์ ที่รู้จักช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของแม่ เท่าที่เด็กจะทำได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ ลูกทุกคนควรประพฤติปฏิบัติตาม	๘	๔
๑๔	ราชาธิราช ตอน กำเนิดมะกะโท	ท ๑.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๕, ป.๕/๗, ป.๕/๘ ท ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓	เรื่อง ราชาธิราช ตอน กำเนิดมะกะโท แสดงให้เห็นถึงคุณธรรมและ คุณลักษณะพิเศษของมะกะโท ซึ่งจะเป็นผู้นำในภายหน้า เช่น ความกตัญญูความจงรักภักดี ความเมตตา ความมานะอดสาหัส สติปัญญา ไหวพริบอันชาญฉลาด มองเห็นการณ์ไกล และรู้จักแก้ปัญหา เมื่อเกิดเหตุยุ่งยากต่าง ๆ นอกจากนี้ จะได้รับความเพลิดเพลินจากเนื้อเรื่อง แล้ว ยังได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องราว ในประวัติศาสตร์ วิธีชีวิตความเป็นอยู่ ของคนไทยในอดีต รวมทั้งข้อคิดต่าง ๆ ที่นำไปใช้ในชีวิตจริงได้เป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้คือประโยชน์หลายประการ ที่ได้รับจากวรรณคดี	๖	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๕	กระเช้าสีดา	ท ๑.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๕, ป.๕/๗ ท ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓	นิทานเรื่อง กระเช้าสีดา มีเนื้อเรื่อง สนุกสนาน ใช้ภาษาบรรยายได้ สละสลวย ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย เหมาะสำหรับเด็ก แฝงแนวคิดในเรื่อง ผลของการทำความดี คือ การเชื่อฟัง ผู้ใหญ่ ความมีน้ำใจ และความสุภาพ อ่อนโยน ซึ่งนักเรียนควรนำไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ให้สม่ำเสมอจนเป็นนิสัย	๖	๓
๑๖	บทประพันธ์ ร้อยกรองสุภาพ	ท ๑.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๕, ป.๕/๗ ท ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔	บทประพันธ์ร้อยกรองสุภาพมีคุณค่า ด้านวรรณศิลป์และให้คติสอนใจ เพื่อประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม นำไปปฏิบัติย่อมประสบความสำเร็จ ความเจริญในการดำเนินชีวิต	๔	๒
๑๗	โคลงโลกนิติ	ท ๑.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๕, ป.๕/๗ ท ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔	คำสอนจากโคลงโลกนิติ พระนิพนธ์ของ สมเด็จพระยาเดชาดิศร ที่กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ได้รวบรวมไว้ นั้น ล้วนเป็นคำสอน ที่เหมาะสมจะนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิตปัจจุบันได้อย่างดี ทั้งให้ข้อคิดเตือนใจสำหรับตนเอง หรือใช้แนะนำสั่งสอนผู้อื่น คำสอนใน โคลงโลกนิติจึงทรงคุณค่าเสมอสำหรับ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตาม	๖	๓

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๘	นิทานคติธรรม เรื่อง พญาช้าง ผู้เสียสละ	ท ๑.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๕, ป.๕/๗ ท ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓	นิทานคติธรรม เรื่อง พญาช้างผู้เสียสละ ให้คิดว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ในสังคมย่อมมีทั้งคนดีและคนชั่ว เราจึงควรนำคุณธรรมของคนดีมา เป็นแบบอย่าง พร้อมทั้งใช้สติปัญญา พิจารณาให้รู้ทันเล่ห์เหลี่ยมของคนชั่ว เพื่อหลีกเลี่ยงการคบหาอันอาจจะนำภัย มาสู่ตนเอง	๔	๒
๑๙	เพลงพระราช นิพนธ์ในดวงใจ พร้อมความหมาย อันทรงคุณค่า	ท ๑.๑ ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๕ ท ๓.๑ ป.๕/๓, ป.๕/๕ ท ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓, ป.๕/๔	เพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระ พระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลย เดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีถึง 48 เพลง มีทั้งเพลงสะท้อนถึงความงาม ของธรรมชาติ ความรักและชีวิต เพลง มาร์ช เพลงปลุกใจ เพลงประจำสถาบัน ฯลฯ เพลงพระราชนิพนธ์ ส่วนใหญ่ พระองค์ท่านทรงแต่งทำนอง เนื่องด้วย พระองค์เป็นนักดนตรี ทรงเป่าแซ็ก โซโฟน ทรัมเป็ต อีกทั้งยังทรงเล่น เปียโน ในส่วนของเนื้อเพลงเป็น ภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษนั้นก็บุคคล อื่นแต่ง หรือร่วมแต่งกับพระองค์ท่าน	๔	๒
๒๐	บทอาขยาน	ท ๑.๑ ป.๕/๒, ป.๕/๓, ท ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒,	การท่องจำบทอาขยานสามารถนำไปใช้ อ้างอิงและนำข้อคิดไปเป็นแนวทางใน การดำเนินชีวิต	๔	๒
รวมระหว่างปี				๑๕๘	๘๐
ปลายปี				๒	๒๐
รวมตลอดปี				๑๖๐	๑๐๐

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน

ท ๑๖๑๐๑ ภาษาไทย ๖
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑๖๐ ชั่วโมง

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	หลักภาษาไทย คำนาม ใช้เรียกตามชื่อ	ท ๔.๑ ป. ๖/๑	คำนามเป็นคำชนิดหนึ่งที่ใช้เรียก คน พืช สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ คำนาม ทำหน้าที่เป็นได้ทั้งประธานและกรรม ในประโยคใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน	๔	๒
๒	คำแทนชื่อ นี่คือสรรพนาม	ท ๔.๑ ป. ๖/๑	คำสรรพนามเป็นคำที่ใช้แทนคำนาม เพื่อไม่ต้องกล่าวคำนามนั้นซ้ำอีก คำสรรพนามเป็นคำที่ต้องใช้สนทนา ในชีวิตประจำวัน จึงต้องเลือกใช้กับ บุคคลต่าง ๆ ให้ถูกต้องและเหมาะสม	๔	๒
๓	คำกริยา สื่ออาการ	ท ๔.๑ ป. ๖/๑	คำกริยาเป็นคำที่แสดงอาการหรือ สภาพ หรือการกระทำของประธาน ในประโยค ซึ่งเป็นคำนามหรือ คำสรรพนาม ประโยคทุกประโยค จะต้องมีคำกริยา	๔	๒
๔	ขยายคำ...ควรจำ คำวิเศษณ์	ท ๔.๑ ป. ๖/๑	คำวิเศษณ์เป็นคำที่ใช้ขยายหรือ ประกอบคำอื่นคือคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือ คำวิเศษณ์ด้วยกันเอง เพื่อให้ได้ใจความชัดเจนยิ่งขึ้น	๔	๒
๕	บุพบท จดจำ นำหน้าคำ หรือข้อความ	ท ๔.๑ ป. ๖/๑	คำบุพบททำหน้าที่แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างคำหรือกลุ่มคำ เพื่อบอกเวลา ตำแหน่ง ที่ตั้ง สถานที่ ความเป็น เจ้าของ ความเกี่ยวข้อง หรือความ ประสงค์ จึงควรเลือกใช้คำบุพบท แต่ละชนิด ให้ถูกต้องและเหมาะสม	๔	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๖	คำสันธาน สะพานเชื่อมคำ และประโยค	ท ๔.๑ ป. ๖/๑	คำสันธานใช้เชื่อมคำ ประโยค หรือ ข้อความให้มีความต่อเนื่องกัน ประโยคที่มีคำสันธานจะสามารถแยก เป็นประโยคย่อยได้ คำสันธาน ทำให้ ประโยคหรือข้อความสละสลวยขึ้น	๔	๓
๗	คำอุทาน สื่อสารอารมณ์	ท ๔.๑ ป. ๖/๑	คำอุทานใช้แทนอารมณ์ ความรู้สึก ต่าง ๆ ของผู้พูด ทำให้ผู้ฟังเข้าใจ สิ่งที่พูดชัดเจนยิ่งขึ้น	๔	๓
๘	ระดับภาษา ราชาศัพท์ ภาษาถิ่น ใช้ให้เหมาะสม	ท ๔.๑ ป. ๖/๒	การเลือกใช้ภาษาในการสื่อสารกับ บุคคลต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติ	๖	๓
๙	คำในภาษาไทย... ที่นำมาใช้จาก ภาษาต่างประเทศ	ท ๔.๑ ป. ๖/๓	การรู้ลักษณะของคำและความหมาย ของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษา ทำให้อ่าน เขียน และเข้าใจข้อความ ต่าง ๆ ได้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น	๔	๒
๑๐	ประโยค หรือกลุ่มคำ ต้องสังเกต	ท ๔.๑ ป. ๖/๔	ประโยคใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน การใช้ประโยคได้ถูกต้อง จะทำให้ การสื่อสารมีประสิทธิภาพ	๔	๒
๑๑	กลอนสุภาพ ซาบซึ้งใจ	ท ๔.๑ ป. ๖/๕	การแต่งบทร้อยกรอง ต้องคำนึงถึง ลักษณะและข้อกำหนดของ บทร้อยกรองแต่ละประเภท รู้จักเลือกสรรถ้อยคำที่มีความหมาย และเสียงคล้องจองเหมาะสมมาใช้ จึงจะทำให้บทร้อยกรองนั้นไพเราะ สละสลวย	๔	๒
๑๒	สำนวนไทย สอนใจให้คิด	ท ๔.๑ ป. ๖/๖	คำพังเพยและสุภาษิตเป็นสำนวนไทย ที่มีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ และให้คติสอนใจ	๔	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๓	อ่านคล่อง ต้องรู้วิธี	ท ๑.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖, ป.๖/๗, ป.๖/๘, ป.๖/๙	<p>๑. การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ต้องออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน ตามอักขรวิธี เว้นวรรคตอนเหมาะสม ใช้น้ำเสียงน่าฟัง มีเสียงหนักเสียงเบา การอ่านนั้นจึงจะมีประสิทธิภาพ เกิดความน่าสนใจ ผู้ฟังสามารถ จับใจความได้ง่ายและถูกต้อง</p> <p>๒. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ได้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ และ อักขรวิธี รู้จักเอื้อนเสียง แสดงอารมณ์ ตามเนื้อหาความ จะทำให้บทร้อยกรอง นั้นเกิดความไพเราะน่าฟังยิ่งขึ้น</p> <p>๓. การฝึกฝนการอ่านจับใจความ ตามหลักเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอจะทำให้ เข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง และอ่านเรื่องได้รวดเร็วยิ่งขึ้น</p> <p>๔. การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง จะทำให้ได้รับประโยชน์ในการนำไปใช้ อย่างเต็มที่</p> <p>๕. การอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟทำให้เข้าใจ ความหมายรวดเร็วชัดเจนยิ่งขึ้น และนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย</p> <p>๖. การอ่านหนังสือไม่ว่าประเภทใด ล้วนแต่มีความสำคัญในการสร้าง พฤติกรรมแห่งการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต</p> <p>๗. การมีมารยาทในการอ่าน แสดงถึง อุปนิสัยที่ดีซึ่งน่าชื่นชม</p>	๒๕	๑๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๔	เขียนชำนาญ... งานสร้างสรรค์	ท ๒.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖, ป.๖/๗, ป.๖/๘, ป.๖/๙	<p>๑. การคัดลายมือเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาลายมือและเขียนหนังสือให้ถูกต้อง ลายมือที่อ่านง่าย เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด นอกจากทำให้ผู้อ่านสบายตา เกิดความรู้สึกอยากอ่านข้อความนั้นแล้วยังแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนมีความตั้งใจ และมีมารยาทที่ดีในการเขียน</p> <p>๒. การเขียนสื่อสารต้องใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา รวมทั้งรูปแบบให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อสื่อความหมายได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์</p> <p>๓. การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง และแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน จะช่วยให้การนำเสนอข้อมูลมีระบบ งานเขียนมีประเด็นชัดเจน และได้รับความครบถ้วนสมบูรณ์</p> <p>๔. การเขียนเรียงความมีรูปแบบเฉพาะคือมีคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุปเป็น การเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ไปยังผู้อ่าน</p> <p>๕. การเขียนย่อความเป็นการนำใจความสำคัญของเนื้อเรื่องแต่ละย่อหน้ามาเรียบเรียงใหม่ให้ต่อเนื่องกัน ซึ่งจะช่วยให้การสื่อสารเกิดความเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น</p> <p>๖. การเขียนจดหมายส่วนตัว เพื่อใช้ติดต่อสื่อสารกับบิดา มารดาญาติพี่น้องหรือเพื่อน ควรเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน</p>	๓๑	๑๕

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			<p>ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ จะทำให้การสื่อสารนั้นประสบผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์</p> <p>๗. การกรอกแบบรายการได้ครบถ้วน ถูกต้องด้วยลายมือที่อ่านง่าย สะอาด เรียบร้อย จะทำให้การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ</p> <p>๘. การเขียนเรื่องตามจินตนาการ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นอย่างดี จากนั้นจึงวางโครงเรื่องที่สนุกและน่าสนใจ แล้วเรียบเรียงเรื่องโดยใช้สำนวนภาษาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและเกิดความรู้สึกคล้อยตามเนื้อเรื่องที่อ่าน</p> <p>๙. การมีมารยาทในการเขียนจะช่วยให้การถ่ายทอดความรู้และความคิดของผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ</p>		
๑๕	ฟัง ดู รู้สนทนา... ภาษาสื่อสาร	ท ๓.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๕, ป.๖/๖	<p>๑. การพูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู ต้องฟังและดูเรื่องนั้นให้ตลอด จึงจะสามารถพูดได้ถูกต้อง และนำความรู้หรือข้อคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้</p> <p>๒. การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล จากเรื่องที่ฟังและดู ทำให้สามารถวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ เพื่อนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากเรื่องนั้นไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์</p> <p>๓. การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจาก</p>	๑๖	๘

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			<p>สื่อโฆษณา ต้องใช้ข้อมูลและเหตุผลประกอบ เพื่อจะได้เลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพหรือใช้บริการตามที่ต้องการอย่างคุ้มค่า</p> <p>๔. การพูดรายงานที่ดีทำให้การนำเสนอข้อมูลมีความน่าสนใจ ผู้ฟังได้รับความรู้และประโยชน์จากการฟัง</p> <p>๕. การพูดโน้มน้าวเป็นการพูดจูงใจหรือเชิญชวนให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกล้อยตามหรือเกิดกำลังใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม</p> <p>๖. การมีมารยาทในการฟัง การดู และการพูดจะทำให้รับสารและส่งสารได้เหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นที่ชื่นชมของผู้ที่พบเห็น</p>		
๑๖	วรรณคดี และวรรณกรรม บทละคร เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน สีกขโมยราพ	ท ๑.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๕, ป.๖/๘ ท ๕.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๓, ป.๖/๔	รามเกียรติ์ เป็นวรรณคดีไทยที่มีเค้าโครงเรื่องมาจากรามายณะของอินเดีย เนื้อเรื่องเป็นการทำสงครามอันยืดเยื้อระหว่างมนุษย์ ลิง และยักษ์ มีความสนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจ โดยมีแก่นสำคัญของเรื่อง คือธรรมะย่อมชนะอธรรม	๘	๔

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๗	นิทานทองอิน ตอน นากพระโขนง ที่สอง	ท ๑.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๕, ป.๖/๘ ท ๕.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓	นิทานทองอิน ตอนนากพระ-โขนง ที่สองสะท้อนให้เห็น การเกิดข่าวลือขึ้น ในสังคม แม้กระทั่งได้เห็นสิ่งนั้นด้วยตา ก็อาจไม่ใช่ความจริง ยิ่งผู้รับข่าว สารต้องมีวิจารณญาณไตร่ตรอง เพื่อไม่ให้หลงผิด หรือตกเป็นเหยื่อของ ผู้ไม่หวังดี	๖	๓
๑๘	บทเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิด พลายงาม	ท ๑.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๕, ป.๖/๘ ท ๕.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔	บทเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน เป็นวรรณคดีที่สะท้อนความเป็นไทย อย่างเด่นชัด ทั้งสภาพสังคม วิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเชื่อ และยังสะท้อน ความจริงของชีวิตที่ต้องพบกับ ความทุกข์ ความเสียใจ ความพลัด พราก สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นคุณค่าของ วรรณคดีที่ผู้อ่านจะได้รับ	๖	๓
๑๙	สุภาชิตสอนหญิง	ท ๑.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๕, ป.๖/๘ ท ๕.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๓, ป.๖/๔	สุภาชิตสอนหญิง เป็นวรรณคดีคำสอน แก่หญิงไทย ให้คติเตือนใจ แนวทาง ในการประพฤติปฏิบัติตนทั้งทางกาย วาจา ใจที่ดีงาม สอดคล้องกับค่านิยม และขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ซึ่งยังคงทันสมัยและใช้ได้ตลอดกาล	๔	๒
๒๐	คำกลอนสอน สุภาชิต... ให้ข้อคิดสอนใจ	ท ๑.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๕, ป.๖/๘ ท ๕.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๓, ป. ๖/๔	การนำข้อคิดจากคำกลอน สุภาชิต ไปปฏิบัติทำให้เกิดประโยชน์ต่อการ ดำเนินชีวิตประจำวัน และการอยู่ ร่วมกันในสังคม	๔	๒
๒๑	นิทานพื้นบ้าน และเพลงพื้นบ้าน	ท ๕.๑ ป. ๖/๒	การศึกษาค้นคว้านิทานพื้นบ้านและ เพลงพื้นบ้านเป็นการอนุรักษ์และสืบ ทอดภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรม ไทยแขนงหนึ่ง	๔	๒

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๒๒	บทอาขยาน	ท ๕.๑ ป. ๖/๔	การท่องจำบทอาขยานเพื่อนำไปใช้อ้างอิงและนำข้อคิดไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต	๔	๒
รวมระหว่างปี				๑๕๘	๘๐
ปลายปี				๒	๒๐
รวมตลอดปี				๑๖๐	๑๐๐

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้ มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีประสิทธิภาพ จากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

๑. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก

๒. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้ง จัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

๓. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการ เรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

๔. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

๕. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๖. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษาควรคำนึงถึง หลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหามีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคง ของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

อัตราส่วนคะแนน

คะแนนระหว่างปีการศึกษา : สอบปลายปีการศึกษา = ๘๐ : ๒๐

รายการวัด	คะแนน
➤ ระหว่างภาค	๘๐
มีการวัดและประเมินผล ดังนี้	
๑. คะแนนระหว่างปีการศึกษา	๗๐
๑.๑ วัดโดยใช้แบบทดสอบ	
๑.๒ วัดทักษะ/กระบวนการ/สมรรถนะ (เลือกวัดตามแผนการจัดการเรียนรู้)	
๑.๒.๑ ภาระงานที่มอบหมาย	
- การทำใบงาน/แบบฝึกหัด/สมุดงาน	
- การศึกษาค้นคว้า/การนำเสนองาน	
- การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	
๑.๒.๒ ทักษะการสื่อสารทางภาษาไทย และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	
- การอ่าน	
- การเขียน	
- การฟัง ดู พูด	
๑.๓ วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์	
๒. คะแนนสอบกลางปีการศึกษา	๑๐
วัดและประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบ	
➤ คะแนนสอบปลายปีการศึกษา	๒๐
มีวัดและประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบ	
รวม	๑๐๐

เกณฑ์การวัดผลประเมินผล

๑. การวัดและประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบ

๑.๑ เกณฑ์ให้คะแนนแบบทดสอบแบบเลือกตอบ พิจารณาจากความถูกต้องของการเลือกตอบ
ตอบถูกต้องให้ ๑ คะแนน ตอบผิดให้ ๐ คะแนน

๑.๒ เกณฑ์ให้คะแนนแบบทดสอบแบบถูกผิด พิจารณาจากความถูกต้องของคำตอบ ตอบถูกต้องให้
๑ คะแนน ตอบผิดให้ ๐ คะแนน

๑.๓ เกณฑ์ให้คะแนนแบบทดสอบแบบเติมคำ พิจารณาจากความถูกต้องของคำตอบ ตอบถูก ให้ ๑ คะแนน ตอบผิดให้ ๐ คะแนน

๑.๔ เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบแบบเขียนตอบ พิจารณาจากคำตอบในภาพรวมทั้งหมด โดยกำหนดระดับคะแนนเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
๔	ตอบได้ถูกต้อง สามารถอธิบายเหตุผลได้ชัดเจน พร้อมแสดงแนวคิดเชิงเปรียบเทียบ
๓	ตอบได้ถูกต้อง สามารถอธิบายเหตุผลได้อย่างชัดเจน
๒	ตอบได้ถูกต้อง สามารถอธิบายเหตุผลได้เป็นบางส่วน แต่ยังไม่อย่างชัดเจน
๑	ตอบได้ถูกต้อง แต่ไม่สามารถอธิบายเหตุผลได้
๐	ตอบไม่ถูกต้อง และไม่สามารถอธิบายเหตุผลได้

๒. การวัดและประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ/สมรรถนะ

๒.๑ ภาระงานที่มอบหมาย ได้แก่ ใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะ กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะ เป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การให้คะแนน
๔ (ดีมาก)	<ul style="list-style-type: none"> - ทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะครบถ้วนและเสร็จตามกำหนดเวลา - ทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะได้ถูกต้อง - แสดงลำดับขั้นตอนของการทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะชัดเจนเหมาะสม
๓ (ดี)	<ul style="list-style-type: none"> - ทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะครบถ้วนและเสร็จตามกำหนดเวลา - ทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะได้ถูกต้อง - สลับขั้นตอนของการทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะ หรือไม่ระบุขั้นตอนของการทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะ
๒ (พอใช้)	<ul style="list-style-type: none"> - ทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะครบถ้วน แต่เสร็จหลังกำหนดเวลาเล็กน้อย - ทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะข้อไม่ถูกต้อง - สลับขั้นตอนของการทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะ หรือไม่ระบุขั้นตอนของการทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะ
๑ (ปรับปรุง)	<ul style="list-style-type: none"> - ทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะไม่ครบถ้วน หรือไม่เสร็จตามกำหนดเวลาเล็กน้อย - ทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะไม่ถูกต้อง - แสดงลำดับขั้นตอนของการทำใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะไม่สัมพันธ์กับโจทย์ หรือไม่แสดงลำดับขั้นตอน

๒.๒ ทักษะการสื่อสารทางภาษาไทย และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

(๑) การวัดผลและประเมินการเรียนรู้ด้านภาษา

การวัดผลและประเมินการเรียนรู้ด้านภาษาเป็นงานที่ยากซึ่งต้องการความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาทางภาษา ดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่วัดผลการเรียนรู้ด้านภาษาจำเป็นต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินงาน ดังนี้

(๑.๑) ทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การดู การพูด การอ่าน และการเขียนมีความสำคัญเท่า ๆ กันและทักษะเหล่านี้จะบูรณาการกันในการเรียนการสอนจะไม่แยกฝึกทักษะทีละอย่างจะต้องฝึกทักษะไปพร้อม ๆ กัน และทักษะทางภาษาทักษะหนึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาอื่น ๆ ด้วย

(๑.๒) ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาพร้อมกับการพัฒนาความคิด เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด ผู้ที่มีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดด้วยขณะเดียวกันการเรียนภาษาจะเรียนร่วมกันกับผู้อื่น มีการติดต่อสื่อสาร ใช้ภาษาในการติดต่อกับเพื่อน กับครู จึงเป็นการฝึกทักษะทางสังคมด้วย เมื่อผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริงทั้งในบริบททางวิชาการในห้องเรียนและในชุมชน จะทำให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาและได้ฝึกทักษะทางสังคมในสถานการณ์จริง

(๑.๓) ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างถูกต้องด้วยการฝึกการใช้ภาษามีใช้เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่เพียงอย่างเดียว การเรียนภาษาจะต้องเรียนรู้ไวยากรณ์หรือหลักภาษา การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการฝึกฝนการเขียนพัฒนาทักษะทางภาษาของตน

(๑.๔) ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาเท่ากัน แต่การพัฒนาทางภาษาจะไม่เท่ากัน และวิธีการเรียนรู้จะต่างกัน

(๑.๕) ภาษากับวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หลักสูตรจะต้องให้ความสำคัญและใช้ความเคารพและเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ จิตกิจกรรมภูมิหลังของภาษาและการใช้ภาษาถิ่นของผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาภาษาไทยของตน และพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับภาษาไทยและกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาไทยด้วยความสุข

(๑.๖) ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ การเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะใช้ภาษาไทยคิด วิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การอภิปราย การเขียน รายงาน การเขียนโครงการ การตอบคำถามการตอบข้อทดสอบ ดังนั้นครูทุกคนไม่ว่าจะสอนวิชาใดก็ตามจะต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน และต้องสอนการใช้ภาษาแก่ผู้เรียนด้วยเสมอ

(๒) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการประเมินโดยทั่วไป ได้แก่ การสังเกต การตรวจงานหรือผลงาน การทดสอบความรู้ การตรวจสอบการปฏิบัติ และการแสดงออกอย่างไรก็ตาม มีการนำเสนอแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยพิจารณาจากเป้าประสงค์ของการประเมินที่เฉพาะเจาะจงในรายละเอียด เพื่อข้อมูลที่ได้จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ดังนี้

(๒.๑) การให้ตอบแบบทดสอบ ทั้งในลักษณะที่เป็นแบบเลือกคำตอบ ได้แก่ ข้อสอบแบบเลือกตอบ ถูก-ผิด จับคู่ และข้อสอบชนิดให้ผู้สอบสร้างคำตอบ ได้แก่ เติมข้อความในช่องว่างคำตอบสั้นเป็นประโยค เป็นข้อความ แผนภูมิการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการนี้เหมาะกับการวัดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ ซึ่งมีข้อดีที่ใช้เวลาในการดำเนินการน้อย ง่าย และสะดวกต่อการนำไปใช้ให้ผลการประเมินที่ตรงไปตรงมา เนื่องจากมีเกณฑ์การประเมินชัดเจน แต่ไม่เหมาะกับการนำไปใช้กับผลการเรียนรู้ที่เป็นเจตคติค่านิยม

(๒.๒) การพิจารณาจากผลงาน เช่น เรียงความ รายงานการวิจัย บันทึกประจำวัน รายงานการทดลอง บทละครหรือโครงงาน แฟ้มผลงาน เป็นต้น ผลงานจะเป็นตัวแสดงให้เห็นการนำความรู้ และทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เรียน จุดเด่นของการประเมินโดยดูจากผลงานนี้คือจะแสดงให้เห็นสิ่งที่นักเรียนสามารถทำได้ มีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองได้ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาตนเองของผู้เรียน เพื่อนักเรียนสามารถใช้เกณฑ์ในการประเมินผลงานของผู้เรียนได้เช่นกัน จุดเด่นของการประเมินจากผลงาน คือ ต้องมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินร่วมกัน ต้องใช้เวลาในการประเมินมากรวมทั้งตัวแปรภายนอกอาจเข้ามามีอิทธิพลต่อการประเมินได้ง่าย

(๒.๓) พิจารณาการปฏิบัติ โดยผู้สอนสามารถสังเกตการนำทักษะและความรู้ไปใช้ได้โดยตรงในสถานการณ์ที่ให้ปฏิบัติจริง วิธีการนี้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางในการประเมินมีคุณค่ามาก หากผู้เรียนได้นำไปใช้ในการประเมินตนเองเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ในกระบวนการประเมินจะมีเครื่องมือประกอบการดำเนินการคือ แบบสำรวจรายการ ประเมินค่า และเกณฑ์การให้ระดับคะแนน (scoring rubric)

(๒.๔) พิจารณากระบวนการ วิธีการนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ กระบวนการคิดของผู้เรียนมากกว่าที่จะดูผลงานหรือการปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจกระบวนการคิดที่ผู้เรียนใช้ วิธีการที่ครูผู้สอนใช้อยู่เป็นประจำในกระบวนการเรียนการสอน คือ การให้นักเรียนคิดตั้ง ๆ การตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ โดยครูจะเป็นผู้สังเกตวิธีการคิดของผู้เรียน

วิธีการเช่นนี้เป็นกระบวนการที่จะให้ข้อมูลเพื่อการวินิจฉัย และเป็นข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเหมาะกับการประเมินพัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะนิสัยจากแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผลการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาพิจารณา กำหนดแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล ทักษะทางภาษาได้โดยการสังเกตผ่านพฤติกรรมการณ์

ปฏิบัติต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น การเล่าเรื่อง การให้คำชี้แจง การเล่าประสบการณ์ การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มหรือบุคคล หากผลการเรียนรู้ที่ต้องการจากการเรียนคือความรู้ ความคิดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของภาษา การใช้ภาษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินที่เหมาะสม คือ การใช้ข้อสอบซึ่งอาจเป็นแบบเลือกตอบ หรือให้สร้างคำตอบการประเมินด้วยการกำหนดประเด็นการประเมินที่ แจกแจงระดับการปฏิบัติ (Rubric) ซึ่งเป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่กำลังได้รับการยอมรับและถูกนำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนอย่างกว้างขวาง เนื่องจากผลการประเมินที่ได้มีคุณค่าต่อการปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนมากกว่าตัวเลขคะแนน และมีประสิทธิภาพสำหรับการประเมินการปฏิบัติหรือผลงานที่ไม่มีคำตอบถูกเพียงคำตอบเดียว หรือการแก้ปัญหาทางเดียว แต่จะมีคำตอบที่หลากหลายการตัดสินผลการประเมินจำเป็นต้องมีเกณฑ์การประเมินที่แสดงระดับคุณภาพที่ต้องการการประเมินความสามารถหรือทักษะทางภาษา เครื่องมือประเภทนี้น่าจะเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างสอดคล้อง แต่เนื่องจากสร้างยากแต่หากสามารถพัฒนาขึ้นใช้ได้ จะช่วยให้ผลการประเมินเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และยุติธรรม รวมทั้งมีคุณค่าต่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเองของผู้เรียน เนื่องจากระบุความคาดหวังของการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน

(๓) การประเมินผลสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

การประเมินผลสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ประเมินโดยใช้แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การให้คะแนน
(๓) ดีเยี่ยม	ผู้เรียนปฏิบัติตามสมรรถนะจนเป็นนิสัย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน ๓-๕ สมรรถนะ และไม่มีสมรรถนะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี
(๒) ดี	ผู้เรียนมีสมรรถนะในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เป็นการยอมรับของสังคม พิจารณาจาก ๑. ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน ๑-๒ สมรรถนะ และไม่มีสมรรถนะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี หรือ ๒. ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน ๒ สมรรถนะ และไม่มีสมรรถนะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ ๓. ได้ผลการประเมินระดับดี จำนวน ๔-๕ สมรรถนะ และไม่มีสมรรถนะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน
(๑) พอใช้	ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด พิจารณาจาก ๑. ได้ผลการประเมินระดับผ่าน จำนวน ๔-๕ สมรรถนะ และไม่มีสมรรถนะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ ๒. ได้ผลการประเมินระดับดี จำนวน ๒ สมรรถนะ และไม่มีสมรรถนะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน
(๐) ปรับปรุง	ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติได้ไม่ครบตามเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับต้องปรับปรุง ตั้งแต่ ๑ สมรรถนะ

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ให้ ๓ คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้ ๒ คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ ๑ คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติน้อยครั้ง	ให้ ๐ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๓-๑๕	ดีเยี่ยม (๓)
๙-๑๒	ดี (๒)
๕-๘	ผ่าน (๑)
ต่ำกว่า ๕	ไม่ผ่าน (๐)

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคะแนน

สมรรถนะด้าน	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	ผ่าน (๑)	ไม่ผ่าน (๐)
๑. ความสามารถในการสื่อสาร	๑.๑ มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร				
	๑.๒ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม				
	๑.๓ ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ				
	๑.๔ เจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ได้				
	๑.๕ เลือกรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลและถูกต้อง				
	สรุปผลการประเมิน	รวม	คะแนน	ระดับ	
๒. ความสามารถในการคิด	๒.๑ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์				
	๒.๒ มีทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์				
	๒.๓ สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ				
	๒.๔ มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้				
	๒.๕ ตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้อย่างเหมาะสม				
	สรุปผลการประเมิน	รวม	คะแนน	ระดับ	
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา	๓.๑ สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้				
	๓.๒ ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา				
	๓.๓ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงในสังคม				
	๓.๔ แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา				
	๓.๕ สามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย				
	สรุปผลการประเมิน	รวม	คะแนน	ระดับ	
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	๔.๑ เรียนรู้ด้วยตนเองได้เหมาะสมตามวัย				
	๔.๒ สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้				
	๔.๓ นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน				
	๔.๔ จัดการปัญหาและความขัดแย้งได้เหมาะสม				
	๔.๕ หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง				
	สรุปผลการประเมิน	รวม	คะแนน	ระดับ	
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	๕.๑ เลือกและใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสมตามวัย				
	๕.๒ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี				
	๕.๓ สามารถนำเทคโนโลยีไปใช้พัฒนาตนเอง				
	๕.๔ ใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์				
	๕.๕ มีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี				
	สรุปผลการประเมิน	รวม	คะแนน	ระดับ	
ระดับคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินในหลักสูตรรายชั้น					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

๓. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

การประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประเมินโดยใช้แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การให้คะแนน
(๓) ดีเยี่ยม	ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะจนเป็นนิสัยและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม โดยพิจารณาจากผลการประเมินทั้ง ๘ คุณลักษณะ คือ ได้ระดับ ๓ จำนวน ๕-๘ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับ ๒
(๒) ดี	ผู้เรียนมีคุณลักษณะในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เป็นการยอมรับของสังคม พิจารณาจาก ๑. ได้ผลการประเมิน ระดับ ๓ จำนวน ๑-๔ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับ ๒ หรือ ๒. ได้ผลการประเมิน ระดับ ๓ จำนวน ๔ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับ ๑ หรือ ๓. ได้ผลการประเมิน ระดับ ๒ จำนวน ๕-๘ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับ ๑
(๑) ผ่าน	ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด พิจารณาจาก ๑. ได้ผลการประเมิน ระดับ ๑ จำนวน คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับ ๑ หรือ ๒. ได้ผลการประเมิน ระดับ ๒ จำนวน ๔ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับ ๑
(๐) ไม่ผ่าน	ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติได้ไม่ครบตามเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด โดยพิจารณาจากผลการประเมิน ระดับ ๐ ตั้งแต่ ๑ คุณลักษณะขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ให้ ๓ คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้ ๒ คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ ๑ คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติน้อยครั้ง	ให้ ๐ คะแนน

๔. เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

๔.๑ เกณฑ์การตัดสินระดับผลการเรียน

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	ช่วงคะแนน
๔	ผลการเรียนดีเยี่ยม	๘๐ - ๑๐๐
๓.๕	ผลการเรียนดีมาก	๗๕ - ๗๙
๓	ผลการเรียนดี	๗๐ - ๗๔
๒.๕	ผลการเรียนค่อนข้างดี	๖๕ - ๖๙
๒	ผลการเรียนปานกลาง	๖๐ - ๖๔
๑.๕	ผลการเรียนพอใช้	๕๕ - ๕๙
๑	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	๕๐ - ๕๔
๐	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์	๐ - ๔๙

๔.๒ เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ร และ มส.

(๑) ตัดสินผลการเรียน ร

หมายถึง รอกการตัดสินและยังตัดสินผลการเรียนไม่ได้เนื่องจาก ผู้เรียนไม่มีข้อมูลผลการเรียนในรายวิชาครบถ้วน ได้แก่ ไม่ได้วัดผลกลางภาคเรียน/ปลายภาคเรียน ไม่ได้ส่งงานที่มอบหมายให้ทำ ซึ่งงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินผลการเรียน หรือมีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ประเมินผลการเรียนไม่ได้

ตัดสินผลการเรียน มส.

หมายถึง ผู้เรียนไม่มีสิทธิเข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน เนื่องจากผู้เรียน มีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 8๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด และไม่ได้รับการผ่อนผันให้เข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน

๕. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และการเขียน

เกณฑ์การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และการเขียน คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

ระดับคุณภาพ	ความหมาย	ช่วงคะแนน
ดีเยี่ยม	มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ที่มีคุณภาพดีเลิศอยู่เสมอ	๑๖ - ๒๐
ดี	มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับได้	๑๓ - ๑๕
ผ่าน	มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับได้ แต่ยังมีข้อบกพร่อง บางประการ	๑๐ - ๑๒
ไม่ผ่าน	ไม่มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน หรือถ้ามีผลงาน ผลงานนั้นยังมีข้อบกพร่องที่ ต้องการได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ	๙ - ๑๐

อภิธานศัพท์

กระบวนการเขียน

กระบวนการเขียน เป็นการคิดเรื่องที่จะเขียนและรวบรวมความรู้ในการเขียน มี ๕ ขั้น ดังนี้

๑. การเตรียมการเขียน เป็นขั้นเตรียมพร้อมที่จะเขียนโดยเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเขียนบนพื้นฐานของประสบการณ์ กำหนดรูปแบบการเขียน รวบรวมความคิดในการเขียน อาจใช้วิธีการอ่านหนังสือ สนทนา จัดหมวดหมู่ความคิด โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด จดบันทึกความคิดที่จะเขียนเป็นรูปหัวข้อเรื่องใหญ่ หัวข้อย่อย และรายละเอียดคร่าวๆ

๒. การยกร่างข้อเขียน เมื่อเตรียมหัวข้อเรื่องและความคิดรูปแบบการเขียนแล้ว ให้นำความคิดมาเขียนตามรูปแบบที่กำหนดเป็นการยกร่างข้อเขียน โดยคำนึงถึงว่าจะเขียนให้ใครอ่าน จะใช้ภาษาอย่างไรให้เหมาะสมกับเรื่องและเหมาะสมกับผู้อื่น จะเริ่มต้นเขียนอย่างไร มีหัวข้อเรื่องอย่างไร ลำดับความคิดอย่างไร เชื่อมโยงความคิดอย่างไร

๓. การปรับปรุงข้อเขียน เมื่อเขียนยกร่างแล้วอ่านทบทวนเรื่องที่เขียน ปรับปรุงเรื่องที่เขียนเพิ่มเติมความคิดให้สมบูรณ์ แก้ไขภาษา สำนวนโวหาร นำไปให้เพื่อนหรือผู้อื่นอ่านนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงอีกครั้ง

๔. การบรรณาธิการกิจ นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำที่ผิดแก้ไขให้ถูกต้อง แล้วอ่านตรวจทานแก้ไขข้อเขียนอีกครั้ง แก้ไขข้อผิดพลาดทั้งภาษา ความคิด และการเว้นวรรคตอน

๕. การเขียนให้สมบูรณ์ นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุงแล้วมาเขียนเรื่องให้สมบูรณ์ จัดพิมพ์ วาดรูปประกอบ เขียนให้สมบูรณ์ด้วยลายมือที่สวยงามเป็นระเบียบ เมื่อพิมพ์หรือเขียนแล้วตรวจทานอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนจัดทำรูปเล่ม

กระบวนการคิด

การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นกระบวนการคิด คนที่จะคิดได้ดีต้องเป็นผู้ฟัง ผู้พูด ผู้อ่าน และผู้เขียนที่ดี บุคคลที่จะคิดได้ดีจะต้องมีความรู้และประสบการณ์พื้นฐานในการคิด บุคคลจะมีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า จะต้องมีความรู้และประสบการณ์พื้นฐานที่นำมาช่วยในการคิดทั้งสิ้น การสอนให้คิดควรให้ผู้เรียนรู้จักคัดเลือกข้อมูล ถ่ายทอดรวบรวม และจำข้อมูลต่าง ๆ สมองของมนุษย์จะเป็นผู้บริโภคข้อมูลข่าวสาร และสามารถแปลความข้อมูลข่าวสาร และสามารถนำมาใช้อ้างอิง การเป็นผู้ฟัง ผู้พูด ผู้อ่าน และผู้เขียนที่ดี จะต้องสอนให้เป็นผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารที่ดีและเป็นนักคิดที่ดีด้วย กระบวนการสอนภาษาจึงต้องสอนให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้ข้อมูลข่าวสาร และมีทักษะการคิด นำข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการฟังและการอ่านนำมาสู่การฝึกทักษะการคิด นำการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน มาสอนในรูปแบบบูรณาการทักษะ ตัวอย่าง เช่น การเขียนเป็นกระบวนการคิดในการวิเคราะห์ การแยกแยะ การสังเคราะห์ การประเมินค่า การสร้างสรรค์ ผู้เขียนจะนำความรู้และประสบการณ์

สู่การคิดและแสดงออกตามความคิดของตนเสมอ ต้องเป็นผู้อ่านและผู้ฟังเพื่อรับรู้ข่าวสารที่จะนำมาวิเคราะห์ และสามารถแสดงทรรศนะได้

กระบวนการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการซึ่งผู้อ่านสร้างความหมายหรือพัฒนา การตีความระหว่างการอ่านผู้อ่านจะต้องรู้หัวข้อเรื่อง รู้จุดประสงค์ของการอ่าน มีความรู้ทางภาษาที่ใกล้เคียงกับภาษาที่ใช้ในหนังสือที่อ่าน โดยใช้ประสบการณ์เดิมเป็นประสบการณ์ทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน กระบวนการอ่าน มีดังนี้

๑. การเตรียมการอ่าน ผู้อ่านจะต้องอ่านชื่อเรื่อง หัวข้อย่อยจากสารบัญเรื่อง อ่านคำนำให้ทราบจุดมุ่งหมายของหนังสือ ตั้งจุดประสงค์ของการอ่านจะอ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรืออ่านเพื่อหาความรู้วางแผนการอ่านโดยอ่านหนังสือตอนใดตอนหนึ่งว่าความยากง่ายอย่างไร หนังสือมีความยากมากน้อยเพียงใดรูปแบบของหนังสือเป็นอย่างไร เหมาะกับผู้อ่านประเภทใด เดาความว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เตรียมสมุดดินสอ สำหรับจดบันทึกข้อความหรือเนื้อเรื่องที่สำคัญขณะอ่าน

๒. การอ่าน ผู้อ่านจะอ่านหนังสือให้ตลอดเล่มหรือเฉพาะตอนที่ต้องการอ่าน ขณะอ่านผู้อ่านจะใช้ความรู้จากการอ่านคำ ความหมายของคำมาใช้ในการอ่าน รวมทั้งการรู้จักแบ่งวรรคตอนด้วย การอ่านเร็วจะมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ดีกว่าผู้อ่านช้า ซึ่งจะสะกดคำอ่านหรืออ่านย้อนไปย้อนมา ผู้อ่านจะใช้บริบทหรือคำแวดล้อมช่วยในการตีความหมายของคำเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

๓. การแสดงความคิดเห็น ผู้อ่านจะจดบันทึกข้อความที่มีความสำคัญ หรือเขียนแสดงความคิดเห็นตีความข้อความที่อ่าน อ่านซ้ำในตอนที่ไม่เข้าใจเพื่อทำความเข้าใจให้ถูกต้องขยายความคิดจากการอ่าน จับคู่กับเพื่อนสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกตจากเรื่องที่อ่าน ถ้าเป็นการอ่านบทกลอนจะต้องอ่านทำนองเสนาะดังๆ เพื่อฟังเสียงการอ่านและเกิดจินตนาการ

๔. การอ่านสำรวจ ผู้อ่านจะอ่านซ้ำโดยเลือกอ่านตอนใดตอนหนึ่ง ตรวจสอบคำและภาษาที่ใช้สำรวจโครงเรื่องของหนังสือเปรียบเทียบกับหนังสือที่อ่านกับหนังสือที่เคยอ่าน สำรวจและเชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องและการลำดับเรื่อง และสำรวจคำสำคัญที่ใช้ในหนังสือ

๕. การขยายความคิด ผู้อ่านจะสะท้อนความเข้าใจในการอ่าน บันทึกข้อคิดเห็น คุณค่าของเรื่องเชื่อมโยงเรื่องราวในเรื่องกับชีวิตจริง ความรู้สึกรู้สีกจากการอ่าน จัดทำโครงการหลักการอ่าน เช่น วาดภาพ เขียนบทละคร เขียนบันทึกรายงานการอ่าน อ่านเรื่องอื่น ๆ ที่ผู้เขียนคนเดียวกันแต่ง อ่านเรื่องเพิ่มเติม เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ได้ความรู้ที่ชัดเจนและกว้างขวางขึ้น

การเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการในการเขียน เช่น การเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และบทร้อยกรอง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้เขียนจะต้องมีความคิดดี มีจินตนาการดี มีคลังคำอย่างหลากหลาย สามารถนำคำมาใช้ในการเขียน ต้องใช้เทคนิคการเขียน และใช้ถ้อยคำอย่างสละสลวยการดู

การดูเป็นการรับสารจากสื่อภาพและเสียง และแสดงทรรศนะได้จากการรับรู้สาร ดีความ แปลความ วิเคราะห์ และประเมินคุณค่าสารจากสื่อ เช่น การดูโทรทัศน์ การดูคอมพิวเตอร์ การดูละคร การดูภาพยนตร์ การดูหนังสือการ์ตูน (แม้ไม่มีเสียงแต่มีถ้อยคำอ่านแทนเสียงพูด) ผู้ดูจะต้องรับรู้สาร จากการดูและนำมาวิเคราะห์ ดีความ และประเมินคุณค่าของสารที่เป็นเนื้อเรื่องโดยใช้หลักการพิจารณาพรรณคดีหรือการวิเคราะห์พรรณคดีเบื้องต้น เช่น แนวคิดของเรื่อง ฉากที่ประกอบเรื่องสมเหตุสมผล กิริยาท่าทาง และการแสดงออกของตัวละครมีความสมจริงกับบทบาท โครงเรื่อง เพลง แสง สี เสียง ที่ใช้ประกอบการแสดงให้อารมณ์แก่ผู้ดูสมจริงและสอดคล้องกับยุคสมัยของเหตุการณ์ที่จำลองสู่บทละคร คุณค่าทางจริยธรรม คุณธรรม และคุณค่าทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อผู้ดูหรือผู้ชม ถ้าเป็นการดูข่าวและเหตุการณ์ หรือการอภิปรายการใช้ความรู้หรือเรื่องที่เป็นสารคดี การโฆษณาทางสื่อจะต้องพิจารณาเนื้อหาสาระว่าสมควรเชื่อถือได้หรือไม่ เป็นการโฆษณาชวนเชื่อหรือไม่ ความคิดสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้มาก และการดูละครเวที ละครโทรทัศน์ ดูข่าวทางโทรทัศน์จะเป็นประโยชน์ได้รับความสนุกสนาน ต้องดูและวิเคราะห์ ประเมินค่า สามารถแสดงทรรศนะของตนได้อย่างมีเหตุผล

การตีความ

การตีความเป็นการใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านและการใช้บริบท ได้แก่ คำที่แวดล้อม ข้อความ ทำความเข้าใจข้อความหรือกำหนดความหมายของคำให้ถูกต้อง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายว่า การตีความหมาย ชี้หรือกำหนดความหมาย ให้ความหมายหรืออธิบาย ใช้หรือปรับให้เข้าใจเจตนา และความมุ่งหมายเพื่อความถูกต้อง

การเปลี่ยนแปลงของภาษา

ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา คำคำหนึ่งในสมัยหนึ่งเขียนอย่างหนึ่ง อีกสมัยหนึ่งเขียนอีกอย่างหนึ่ง คำว่า ประเทศ แต่เดิมเขียน ประเทศ คำว่า ปักข์ใต้ แต่เดิมเขียน ปักใต้ในปัจจุบันเขียน ปักข์ใต้ คำว่า ลุ่มลึก แต่ก่อนเขียน ลุ่มฤก ภาษาจึงมีการเปลี่ยนแปลงทั้งความหมายและการเขียน บางครั้งคำบางคำ เช่น คำว่า หล่อน เป็นคำสรรพนามแสดงถึงคำพูด สรรพนามบุรุษที่ ๓ ที่เป็นคำสุภาพ แต่เดิมนั้นคำว่า หล่อน มีความหมายในเชิงดูแคลน เป็นต้น

การสร้างสรรค

การสร้างสรรค คือ การรู้จักเลือกความรู้ ประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมมาเป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม บุคคลที่จะมีความสามารถในการสร้างสรรคจะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดอิสระอยู่เสมอ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี คิดไตร่ตรอง ไม่ตัดสินใจสิ่งใดง่ายๆ การสร้างสรรคของมนุษย์จะเกี่ยวเนื่องกันกับความคิด การพูด การเขียน และการกระทำเชิงสร้างสรรค ซึ่งจะต้องมีการคิดเชิงสร้างสรรคเป็นพื้นฐาน

ความคิดเชิงสร้างสรรคเป็นความคิดที่พัฒนามาจากความรู้และประสบการณ์เดิม ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพูด การเขียน และการกระทำเชิงสร้างสรรค

การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรคเป็นการแสดงออกทางภาษาที่ใช้ภาษาขัดเกล่าให้ไพเราะ งดงาม เหมาะสม ถูกต้องตามเนื้อหาที่พูดและเขียน

การกระทำเชิงสร้างสรรคเป็นการกระทำที่ไม่ซ้ำแบบเดิมและคิดค้นใหม่แปลกไปจากเดิม และเป็นประโยชน์ที่สูงขึ้น

ข้อมูลสารสนเทศ

ข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง เรื่องราว ข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สามารถสื่อความหมาย ด้วยการพูดบอกเล่า บันทึกเป็นเอกสาร รายงาน หนังสือ แผนที่ แผนภาพ ภาพถ่าย บันทึกด้วยเสียงและภาพ บันทึกด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นการเก็บเรื่องราวต่าง ๆ บันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วยวิธีต่าง ๆ

ความหมายของคำ

คำที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารมีความหมายแบ่งได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑. ความหมายโดยตรง เป็นความหมายที่ใช้พูดจากันตรงตามความหมาย คำหนึ่งๆ นั้น อาจมีความหมายได้หลายความหมาย เช่น คำว่า กา อาจมีความหมายถึง ภาชนะใส่น้ำ หรืออาจหมายถึง นกชนิดหนึ่ง ตัวสีดำ ร้อง กา กา เป็นความหมายโดยตรง

๒. ความหมายแฝง คำอาจมีความหมายแฝงเพิ่มจากความหมายโดยตรง มักเป็นความหมายเกี่ยวกับความรู้สึก เช่น คำว่า ชี้เหนียว กับ ประหยัด หมายถึง ไม่ใช่จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย เป็นความหมายตรง แต่ความรู้สึกต่างกัน ประหยัดเป็นสิ่งดี แต่ชี้เหนียวเป็นสิ่งไม่ดี

๓. ความหมายในบริบท คำบางคำมีความหมายตรง เมื่อร่วมกับคำอื่นจะมีความหมายเพิ่มเติมกว้างขึ้น หรือแคบลงได้ เช่น คำว่า ดี เด็กดี หมายถึง วานอนสอนง่าย เสียงดี หมายถึง ไพเราะ ดินสอดี หมายถึง เขียนได้ดี สุขภาพดี หมายถึง ไม่มีโรค ความหมายบริบทเป็นความหมายเช่นเดียวกับความหมายแฝง

คุณค่าของงานประพันธ์

เมื่อผู้อ่านอ่านวรรณคดีหรือวรรณกรรมแล้วจะต้องประเมินงานประพันธ์ ให้เห็นคุณค่าของงานประพันธ์ ทำให้ผู้อ่านอ่านอย่างสนุก และได้รับประโยชน์จากการอ่านงานประพันธ์ คุณค่าของงานประพันธ์แบ่งได้เป็น ๒ ประการ คือ

๑. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ถ้าอ่านบทร้อยกรองก็จะพิจารณากลวิธีการแต่ง การเลือกเฟ้นถ้อยคำมาใช้ได้ไพเราะ มีความคิดสร้างสรรค์ และให้ความสะเทือนอารมณ์ ถ้าเป็นบทร้อยแก้วประเภทสารคดี รูปแบบการเขียนจะเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง วิธีการนำเสนอน่าสนใจ เนื้อหามีความถูกต้อง ใช้ภาษาสละสลวยชัดเจน การนำเสนอมีความคิดสร้างสรรค์ ถ้าเป็นร้อยแก้วประเภทบันเทิงคดี องค์ประกอบของเรื่องไม่ว่าเรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน จะมีแก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละครมีความสัมพันธ์กัน กลวิธีการแต่งแปลกใหม่น่าสนใจ ปมขัดแย้งในการแต่งสร้างความสะเทือนอารมณ์ การใช้ถ้อยคำสร้างภาพได้ชัดเจน คำพูดในเรื่องเหมาะสมกับบุคลิกของตัวละครมีความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับชีวิตและสังคม

๒. คุณค่าด้านสังคม เป็นคุณค่าทางด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ ชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ และคุณค่าทางจริยธรรม คุณค่าด้านสังคม เป็นคุณค่าที่ผู้อ่านจะเข้าใจชีวิตทั้งในโลกทัศน์และชีวิตทัศน์ เข้าใจการดำเนินชีวิตและเข้าใจเพื่อนมนุษย์ดีขึ้น เนื้อหาย่อมเกี่ยวข้องกับการช่วยจรรโลงใจแก่ผู้อ่าน ช่วยพัฒนาสังคม ช่วยอนุรักษ์สิ่งมีคุณค่าของชาติบ้านเมือง และสนับสนุนค่านิยมอันดีงาม

โครงการ

โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนด้วยการค้นคว้า ลงมือปฏิบัติจริง ในลักษณะของการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น ผู้เรียนจะรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ ทดสอบ เพื่อแก้ปัญหาข้อใจ ผู้เรียนจะนำความรู้จากชั้นเรียนมาบูรณาการในการแก้ปัญหา ค้นหาคำตอบ เป็นกระบวนการค้นพบนำไปสู่การเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการจัดการ ผู้สอนจะเข้าใจผู้เรียน เห็นรูปแบบการเรียนรู้ การคิด วิธีการทำงานของผู้เรียน จากการสังเกตการทำงานของผู้เรียน

การเรียนแบบโครงการเป็นการเรียนแบบศึกษาค้นคว้าวิธีการหนึ่ง แต่เป็นการศึกษาค้นคว้า ที่ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนมีเหตุผล สรุปเรื่องราวอย่างมีกฎเกณฑ์ ทำงานอย่างมีระบบ การเรียนแบบโครงการไม่ใช่การศึกษาค้นคว้าจัดทำรายงานเพียงอย่างเดียว ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลและมีการสรุปผล

ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ ทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นเครื่องมือของการส่งสารและการรับสาร การส่งสาร ได้แก่ การส่งความรู้ ความเชื่อ ความคิด ความรู้สึกด้วยการพูด และการเขียน ส่วนการรับสาร ได้แก่ การรับความรู้ ความเชื่อ ความคิด ด้วยการอ่านและการฟังการฝึกทักษะการสื่อสารจึงเป็นการฝึกทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ให้สามารถรับสารและส่งสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ธรรมชาติของภาษา

ธรรมชาติของภาษาเป็นคุณสมบัติของภาษาที่สำคัญ มีคุณสมบัติพอสรุปได้ คือ ประการ ที่หนึ่ง ทุกภาษาจะประกอบด้วยเสียงและความหมาย โดยมีระเบียบแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ในการใช้ อย่างเป็นระบบ ประการที่สอง ภาษามีพลังในการรอกงามมีรูปลักษณ์ หมายถึง มนุษย์สามารถใช้ภาษา สื่อความหมายได้โดย ไม่สิ้นสุด ประการที่สาม ภาษาเป็นเรื่องของการใช้สัญลักษณ์ร่วมกันหรือสมมติร่วมกัน และมีการรับรู้ สัญลักษณ์หรือสมมติร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน ประการที่สี่ภาษาสามารถใช้ภาษาพูดในการ ติดต่อสื่อสาร ไม่จำกัดเพศของผู้ส่งสาร ไม่ว่าหญิง ชาย เด็ก ผู้ใหญ่ สามารถผลิตกันในการส่งสารและรับสารได้ ประการที่ห้า ภาษาพูดย่อมใช้ได้ทั้งในปัจจุบัน อดีต และอนาคต ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ประการที่หก ภาษาเป็นเครื่องมือการถ่ายทอดวัฒนธรรมและวิชาความรู้นานาประการ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

แนวคิดในวรรณกรรม

แนวคิดในวรรณกรรมหรือแนวเรื่องในวรรณกรรมเป็นความคิดสำคัญในการผูกเรื่องให้ ดำเนินเรื่อง ไปตามแนวคิด หรือเป็นความคิดที่สอดแทรกในเรื่องใหญ่ แนวคิดย่อมเกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคม เป็นสารที่ ผู้เขียนส่งให้ผู้อ่าน เช่น ความดียอมชนะความชั่ว ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ความยุติธรรมทำให้โลกสันติ สุข คนเราพ้นความตายไปไม่ได้ เป็นต้น ฉะนั้นแนวคิดเป็นสารที่ผู้เขียนต้องการส่งให้ผู้อ่านทราบ เช่น ความดี ความยุติธรรม ความรัก เป็นต้น

บริบท

บริบทเป็นคำที่แวดล้อมข้อความที่อ่าน ผู้อ่านจะใช้ความรู้สึกและประสบการณ์มากำหนด ความหมายหรือความเข้าใจ โดยนำคำแวดล้อมมาช่วยประกอบความรู้และประสบการณ์ เพื่อทำความเข้าใจ หรือความหมายของคำ

พลังของภาษา

ภาษาเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์จึงสามารถเรียนรู้ภาษาเพื่อการดำรงชีวิต เป็น เครื่องมือของการสื่อสารและสามารถพัฒนาภาษาของตนได้ ภาษาช่วยให้คนรู้จักคิดและแสดงออกของ ความคิดด้วยการพูด การเขียน และการกระทำซึ่งเป็นผลจากการคิด ถ้าไม่มีภาษา คนจะคิดไม่ได้ ถ้าคนมี ภาษาน้อย มีคำศัพท์น้อย ความคิดของคนก็จะแคบไม่กว้างไกล คนที่ใช้ภาษาได้ดีจะมีความคิดดีด้วย คนจะ ใช้ความคิดและแสดงออกทางความคิดเป็นภาษา ซึ่งส่งผลไปสู่การกระทำ ผลของการกระทำส่งผลไปสู่ความคิด ซึ่งเป็นพลังของภาษา ภาษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ ช่วยให้นักพัฒนาความคิด ช่วยดำรงสังคมให้มนุษย์ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขมีไมตรีต่อกัน ช่วยเหลือกันด้วยการใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกัน ช่วยให้คนปฏิบัติ

ตนตามกฎเกณฑ์ของสังคม ภาษาช่วยให้มนุษย์เกิดการพัฒนา ใช้ภาษาในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอภิปรายโต้แย้ง เพื่อนำไปสู่ผลสรุป มนุษย์ใช้ภาษาในการเรียนรู้ จดบันทึกความรู้ แสวงหาความรู้ และช่วยจรรโลงใจ ด้วยการอ่านบทกลอน ร้องเพลง ภาษายังมีพลังในตัวของมันเอง เพราะภาษาย่อมประกอบด้วยเสียงและความหมาย การใช้ภาษาใช้ถ้อยคำทำให้เกิดความรู้สึกต่อผู้รับสาร ให้เกิดความจงเกลียดจงชังหรือเกิดความชื่นชอบ ความรักย่อมเกิดจากภาษาทั้งสิ้น ที่นำไปสู่ผลสรุปที่มีประสิทธิภาพ

ภาษาถิ่น

ภาษาถิ่นเป็นภาษาพื้นเมืองหรือภาษาที่ใช้ในท้องถิ่น ซึ่งเป็นภาษาดั้งเดิมของชาวพื้นบ้านที่ใช้พูดจากันในหมู่เหล่าของตน บางครั้งจะใช้คำที่มีความหมายต่างกันไปเฉพาะถิ่น บางครั้งคำที่ใช้พูดจากันเป็นคำเดียว ความหมายต่างกันแล้วยังใช้สำเนียงที่ต่างกัน จึงมีคำกล่าวที่ว่า “สำเนียง บอกภาษา” สำเนียงจะบอกว่าเป็นภาษาอะไร และผู้พูดเป็นคนถิ่นใด อย่างไรก็ตามภาษาถิ่นในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นภาษาถิ่นเหนือ ถิ่นอีสาน ถิ่นใต้ สามารถสื่อสารเข้าใจกันได้ เพียงแต่สำเนียงแตกต่างกันไปเท่านั้น

ภาษาไทยมาตรฐาน

ภาษาไทยมาตรฐานหรือบางที่เรียกว่า ภาษาไทยกลางหรือภาษาราชการ เป็นภาษาที่ใช้ สื่อสารกันทั่วประเทศและเป็นภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้คนไทยสามารถใช้ภาษาราชการ ในการติดต่อสื่อสาร สร้างความเป็นชาติไทย ภาษาไทยมาตรฐานก็คือภาษาที่ใช้กันในเมืองหลวง ที่ใช้ติดต่อกันทั้งประเทศ มีคำและสำเนียงภาษาที่เป็นมาตรฐาน ต้องพูดให้ชัดถ้อยชัดคำได้ตามมาตรฐานของภาษาไทย ภาษากลางหรือภาษาไทยมาตรฐานมีความสำคัญในการสร้างความเป็นปึกแผ่น วรรณคดีมีการถ่ายทอดกันมาเป็นวรรณคดีประจำชาติจะใช้ภาษาที่เป็นภาษาไทยมาตรฐานในการสร้างสรรค์งานประพันธ์ ทำให้วรรณคดีเป็นเครื่องมือในการศึกษาภาษาไทยมาตรฐานได้

ภาษาพูดกับภาษาเขียน

ภาษาพูดเป็นภาษาที่ใช้พูดจากัน ไม่เป็นแบบแผนภาษา ไม่พิถีพิถันในการใช้แต่ใช้สื่อสารกันได้ดี สร้างความรู้สึกที่เป็นกันเอง ใช้ในหมู่เพื่อนฝูง ในครอบครัว และติดต่อสื่อสารกันอย่างไม่เป็นทางการ การใช้ภาษาพูดจะใช้ภาษาที่เป็นกันเองและสุภาพ ขณะเดียวกันก็คำนึงว่าพูดกับบุคคลที่มีฐานะต่างกัน การใช้ถ้อยคำก็ต่างกันไปด้วย ไม่คำนึงถึงหลักภาษาหรือระเบียบแบบแผนการใช้ภาษามากนัก

ส่วนภาษาเขียนเป็นภาษาที่ใช้เคร่งครัดต่อการใช้ถ้อยคำ และคำนึงถึงหลักภาษา เพื่อใช้ในการสื่อสารให้ถูกต้องและใช้ในการเขียนมากกว่าพูด ต้องใช้ถ้อยคำที่สุภาพ เขียนให้เป็นประโยค เลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในการสื่อสาร เป็นภาษาที่ใช้ในพิธีการต่าง ๆ เช่น การกล่าวรายงาน กล่าวปราศรัย กล่าวสดุดี การประชุมอภิปราย การปาฐกถา จะระมัดระวังการใช้คำที่ไม่จำเป็นหรือ คำฟุ่มเฟือย หรือการเล่นคำจนกลายเป็นการพูดหรือเขียนเล่นๆ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) บางครั้งเรียกว่าภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นกระบวนทัศน์ (Paradigm) ของคนในท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ เพื่อความอยู่รอด แต่คนในท้องถิ่นจะสร้างความรู้จากประสบการณ์และการปฏิบัติ เป็นความรู้ ความคิด ที่นำมาใช้ในท้องถิ่นของตน เพื่อการดำรงชีวิตที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติ ผู้รู้จึงกลายเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เกี่ยวกับ ภาษา ยารักษาโรคและการดำเนินชีวิตในหมู่บ้านอย่างสงบสุข

ภูมิปัญญาทางภาษา

ภูมิปัญญาทางภาษาเป็นความรู้ทางภาษา วรรณกรรมท้องถิ่น บทเพลง สุภาษิต คำพังเพยในแต่ละท้องถิ่น ที่ได้ใช้ภาษาในการสร้างสรรค์ผลงานต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในกิจกรรมทางสังคมที่ต่างกัน โดยนำภูมิปัญญาทางภาษาในการสั่งสอนอบรมพิธีการต่าง ๆ การบันเทิงหรือการละเล่น มีการแต่งเป็นคำประพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนิทาน นิทานปรัมปรา ตำนาน บทเพลง บทร้องเล่น บทเห่กล่อม บทสวดต่าง ๆ บททำขวัญ เพื่อประโยชน์ทางสังคมและเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประจำถิ่น

ระดับภาษา

ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่คนในสังคมจะต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องกับสถานการณ์และโอกาสที่ใช้ภาษา บุคคลและประชุมชน การใช้ภาษาจึงแบ่งออกเป็นระดับของการใช้ภาษาได้หลายรูปแบบแต่แต่ละเล่มจะแบ่งระดับภาษาแตกต่างกันตามลักษณะของสัมพันธภาพของบุคคลและสถานการณ์

การแบ่งระดับภาษาประมวลได้ดังนี้

๑. การแบ่งระดับภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

๑.๑ ภาษาที่ไม่เป็นทางการหรือภาษาที่เป็นแบบแผน เช่น การใช้ภาษาในการประชุมในการกล่าวสุนทรพจน์ เป็นต้น

๑.๒ ภาษาที่ไม่เป็นทางการหรือภาษาที่ไม่เป็นแบบแผน เช่น การใช้ภาษาในการสนทนา การใช้ภาษาในการเขียนจดหมายถึงผู้คุ้นเคย การใช้ภาษาในการเล่าเรื่องหรือประสบการณ์ เป็นต้น

๒. การแบ่งระดับภาษาที่เป็นพิธีการกับระดับภาษาที่ไม่เป็นพิธีการ การแบ่งภาษาแบบนี้เป็นการแบ่งภาษาตามความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นระดับ ดังนี้

๒.๑ ภาษาระดับพิธีการ เป็นภาษาแบบแผน

๒.๒ ภาษาระดับกึ่งพิธีการ เป็นภาษากึ่งแบบแผน

๒.๓ ภาษาระดับที่ไม่เป็นพิธีการ เป็นภาษาไม่เป็นแบบแผน

๓. การแบ่งระดับภาษาตามสภาพแวดล้อม โดยแบ่งระดับภาษาในระดับย่อยเป็น ๕ ระดับ

๓.๑ ภาษาระดับพิธีการ เช่น การกล่าวปราศรัย การกล่าวเปิดงาน

๓.๒ ภาษาระดับทางการ เช่น การรายงาน การอภิปราย

- ๓.๓ ภาษาระดับกึ่งทางการ เช่น การประชุมอภิปราย การปาฐกถา
- ๓.๔ ภาษาระดับการสนทนา เช่น การสนทนาดังบุคคลอย่างเป็นทางการ
- ๓.๕ ภาษาระดับกันเอง เช่น การสนทนาพูดคุยในหมู่เพื่อนฝูงในครอบครัว

วิจารณ์ญาณ

วิจารณ์ญาณ หมายถึง การใช้ความรู้ ความคิด ทำความเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีเหตุผล การมีวิจารณ์ญาณต้องอาศัยประสบการณ์ในการพิจารณาตัดสินสารด้วยความรอบคอบ และอย่างชาญฉลาด เป็นเหตุเป็นผล